ΕΣΤΙΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩι 1876

Βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν, ἀξιωθὲν ἀργυροῦ μεταλλίου ἐν τῇ Ἐκθέσει τῆς Δ' Ὀλυμπιάδος καὶ χαλκοῦ ἐν τῇ Παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τοῦ 1889.

Τιμὴ συνδρομῆς ἐτησίας καὶ προπληρωτέας: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρ. 3 διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φρ. χρ. 10. — Τιμὴ φύλλου: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρ. 0,20 διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φρ. χρ. 0,20.

Διὰ καταχωρήσεις ἀγγελιῶν ἐν τῇ τελευταίᾳ σελίδι κτλ. γίνονται ἰδιαίτεραι συμφωνίαι. — Γραφεῖον: ὁδὸς Νομισματοκοπείου ἀριθ. 7 παρὰ τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἀστυνομίας.

1895. Ἐν Ἀθήναις, 23 Ἀπριλίου. Ἀριθ. 17.

ΔΙΠΛΗ ΨΥΧΗ

1

Δὲν τὸ γνωρίζω ἀπὸ ποιὰ θύρα
Νὰ μπῆκα μέσα στὴ ζωή·
Ἡ Πρόνοια τάχα, τάχα ἡ Μοῖρα
Μοῦ φύσηξε ζωῆς πνοή;

Ἀλλ' εἴτε Πρόνοια, εἴτε Μοῖρα,
Ἕνα μονάχα ξέρω, αὐτό:
Ξέρω διπλῆ ψυχὴ πῶς πῆρα,
Καὶ πῶς διπλῆ ψυχὴ κρατῶ.

2

Ἐσὺ ποῦ μέσα μου σὲ νιώθω, λάβα
Καὶ λιοβόρι σὰ νὰ σὲ καῖνε, Ἐσύ,
Ποῦ μιὰ φωνὴ γροικῶντας πάντα: — [Τράβα! —,
Τραβᾷς πρὸς τῶν Σειρήνων τὸ νησί.

—Τράβα! —Καὶ δίχως ἴσκιο μιᾶς φροντίδας
Κοιμᾶσαι μέσ' στῆς Κίρκης τὴ σπηλιά,
—Τράβα! — Καὶ μέσ' στοὺς κήπους τῆς [Ἀρμίδας
Ἀνθολογᾷς φαρμακερὰ φιλιά.

Ἡ σάρκα ἂν εἶνε ἀστέρι καὶ μαγνήτης,
Ἡ σάρκα φέρνει μπόρες καὶ σεισμούς·
Εἶσαι τῆς Θηβαΐδος ὁ ἐρημίτης,
Καὶ παραδέρνεις μὲ τοὺς πειρασμούς.

Λατρεύεις τὴν τυφλὴ θεά, τὴν Ὕλη,
Εἶνε γιὰ σένα ὁ κόσμος ἕνα Οὐρί·
Κολλημένο στὰ πύρινα τὰ χείλη,
Διψᾷς νὰ λυώσῃς, ἄλυωτο κερί!

Τὴν Ὕλη προσκυνᾷς τὴν κυβερνήτρα
Τὴν ἄφθαρτη ποῦ τὰ φθαρτὰ κρατεῖ,
Λησταὶς ὅλο σὲ δένει κι ὅλο λύτρα
Τοῦ δίνεις κι ὅλο βρίσκεσαι δετή.

Ὦ κολασμένη ὁρμή, ποῦ βαθειὰ σπέρνεις
Τὴν παραζάλη καὶ τὴν ταραχὴ
Κι ὅλο σὲ βάλτα μὲ κολλᾷς, μὲ γέρνεις,
Ἡ δική μου δὲν εἶσ' ἐσὺ ψυχή;

3

Κ' ἔπειτα, Ἐσὺ ποῦ δὲν τῆς μοιάζεις, [ἡ ἄλλη,
Ὦ ταξιδεῦτρ' ἀπὸ τοὺς οὐρανούς,
Ἐσὺ μὲ τ' ἀνιστόρητα τὰ κάλλη,
Ποῦ εἶσ' ὅλη προσευχὴ κι ὅλη ἕνας νοῦς!

Σὲ χαίρεται κι' ὁ Ἱππόλυτος, ὦ νίκη
Τοῦ ἀγνοῦ στὴ μολυσμένη ἐδῶ πηγή!
Σὰν ἀδερφούλα της ἡ Βεατρίκη
Ἀπ' τὸ χέρι στὰ ὕψη σὲ ὁδηγεῖ.

Ἡ κόρη τοῦ Ἰεφθάε σὲ προσμένει
Πνιχτὴ στὰ δάκρυα τὰ παρθενικά·
Μεγαλόκαρδη ἐσ' εἶσαι Πολυξένη,
Καὶ πλέον ἄδολη ἀπ' τὴ Ναυσικᾶ.

Ἀπὸ τὴν παντοδύναμην Ἰδέα
Βγαλμένη, ἐκείνη μόνο προσκυνᾷς,
Ἡ ἀκτίνα της ἐσ' εἶσαι ἡ πλέον ὡραία,
Ἐλεύθερα ψτερὰ παντοῦ πλανᾷς.

Ὅσο ποῦ νᾶρθῃ ὀνειρεμένη μέρα,
Καὶ νὰ γυρίσῃ πάλιν ἡ λαμπρὴ
Παρθένα στὴν ὁλόλαμπρη μητέρα,
Ἡ σπίθα τὴ φωτιὰ νὰ ξαναβρῇ.

Ὦ θεία ὁρμὴ ποῦ μέσα μου σὲ νιώθω
Μακρυὰ ἀπ' τῶν ἐγκοσμίων τὴν ταραχή,
Σὰν κάτι ποῦ δὲν μοιάζει μὲ τὸν πόθο,
Ἡ δική μου δὲν εἶσ' ἐσὺ ψυχή;

4

Κ' ἐσὺ καθάριο τῆς Ἐδὲμ ἀέρι,
Κ' ἐσὺ πνοὴ τῆς ἁμαρτίας θολή,
Τὸ μεγαλόφτερο δὲν εἶσθε ταῖρι,
Ποῦ κλουβὶ τὸ κορμί μου σφιχτοκλεῖ;

Χωρὶς μιὰ δίψα ἐλευθεριᾶς, τῶν δύο
Ψυχῶν δὲν εἶμαι ταπεινὸς ραγιᾶς;
Μήπως μὲ πίστιν ἴσια στὸ βιβλίο
Τὸ μαγικὸ δὲν σκύβω καθεμιᾶς;

Μήπως δὲν εἶσθε ἀθάνατες νυφάδες,
Ἐσὺ τῆς πλάσεως—ποιὸς δὲν θὰ τὸ εἰπῇ;—
Κ' ἐσὺ τοῦ ἀπλάστου; Μήπως, ὦ [ἀδερφάδες,
Δὲν εἶσθ' ἑνὸς πατέρα ἐσεῖς καρποί;

Κι αὐτὸς δὲν εἶνε ὁ Ἥλιος, ὁ πατέρας,
Πλάστης παράξενος παρὰ σοφός;
Δὲν ἔγινες—γιὰ πές μου,—ὦ διπλὸ τέρας,
Ἐσὺ ἀπ' τὴ λαῦρα του κ' ἐσὺ ἀπ' τὸ φῶς;

(*Ἀπὸ τὸ «Τραγοῦδι τοῦ Ἥλιου»*).

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

16 Ἀπριλίου

Δὲν λείπει τόρα ἐδῶ παρὰ ἡ γελοιογραφία τοῦ κ. Θ. Δηλιγιάννη, διὰ τιμπάνου συναγείροντος τὰ πλήθη, τὴν ὁποίαν δημοσιεύει στερεοτύπως αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἡ «Ἀκρόπολις» κάτωθεν τῆς διασήμου ἡμερομηνίας, τὴν ὁποίαν ἀνέγραψα καὶ ἐγὼ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἄρθρου μου, καὶ ἄνωθεν τῶν ἀξιοθαυμάστων ἐκείνων ἄρθρων, διὰ τῶν ὁποίων ὁ κ. Γαβριηλίδης ἀντεπεξῆλθε κατὰ τῶν προσωπικῶν κομμάτων καὶ ὑπεστήριξε τὴν ἄγκυραν τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ . . . τὸν κ. Γεννάδιον.

16 Ἀπριλίου! Φανταστεῖτε ἂν εἶνε δυνατὸν μετὰ τὸν πειρασμὸν τοιαύτης ἡμερομηνίας, νὰ μή σας ὁμιλήσω καὶ ἐγὼ διὰ τὰ πολιτικά, διὰ τὴν ἐκλογικὴν τοὐλάχιστον κίνησιν, ἢ θορυβώδης ἠχὼ τῆς ὁποίας μὲ φθάνει καὶ με ζαλίζει καὶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀκόμη ποῦ κάθημαι κλεισμένος εἰς τὸ γραφεῖόν μου καὶ εἰς μάτην ζητῶ θέμα διαλέξεως, ξένον πρὸς τὸν περὶ ἐμὲ θόρυβον καὶ τὸν ἄγριον ἀλαλαγμὸν τῶν συνταγματικῶν πολιτῶν, ἐν τῇ ἐξασκήσει τοῦ ἱερωτέρου αὐτῶν δικαιώματος! . . .

Καὶ οἱ τρόποι των καὶ αἱ φωναί των δεικνύουν ὅτι πολὺ καλὰ ἐννοοῦν τὴν ἱερότητα τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ. Κρίνατε σεῖς: Νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα ὄχι μόνον νὰ μένουν ἀργοὶ μίαν ὁλόκληρον ἡμέραν καὶ μίαν ὁλόκληρον νύκτα— ὅσοι δὲν ἔμειναν ὁλόκληρον ἑβδομάδα,—ἀλλὰ καὶ νὰ τρώγουν, νὰ πίνουν καὶ νὰ καπνίζουν ἀναλώμασιν ἄλλων· νὰ γυρίζουν τοὺς δρόμους, ὄχι πλέον πεζῆ, ἀλλὰ μὲ ἀμάξια σημαιοστόλιστα· νὰ φωνάζουν καὶ νὰ διακηρύττουν τὸ αἴσθημά των ὅπου θέλουν καὶ πρὸς ὅποιον θέλουν· νὰ ἐκσφενδονίζουν ὕβρεις καὶ εὐψυχολογίας κατὰ τῶν ἀντιθέτων, νὰ φοροῦν παράσημα καὶ ἐμβλήματα ὡς ἄνδρες ἀξιώματος ἐν στολῇ, νὰ σβυρίζουν ἢ νὰ χειροκροτοῦν κατὰ βούλησιν, νὰ τραγῳδοῦν ἢ νὰ ὀρύωνται κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ ἐπὶ τέλους νὰ πηγαίνουν εἰς μίαν ἐκκλησίαν, νὰ εἰςέρχωνται, νὰ λαμβάνουν ἀπὸ ἓν μικρὸν μολύβδινον σφαιρίδιον καὶ νὰ το ρίπτουν ὅπου θέλουν καὶ ὅπως ἐπιθυμοῦν, εἰς τὸ ἄσπρον ἢ εἰς τὸ μαῦρον, δεξιᾷ ἢ ἀριστερᾷ, εἰς τὸ ναὶ ἢ εἰς τὸ ὄχι! Καὶ νὰ ἦτο μόνον αὐτό! Ἀλλὰ φανταστεῖτε ὅτι ἔχουν τὸ δικαίωμα καὶ νὰ κτυπήσουν, καὶ νὰ προσβάλουν φιλησύχους, καὶ νὰ τρέψουν εἰς φυγήν, καὶ νὰ ἐκφοβίσουν καὶ νὰ ἐμποδίσουν ἄλλους ἀπὸ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν δικαιώματος— ὅσους τοὐλάχιστον δὲν ἐννοοῦν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον τὴν ἱερότητά του. Ὦ, ἂς εἶνε ἥσυχοι· κανεὶς δὲν θὰ τους κρατήσῃ, κανεὶς δὲν θὰ τους καταδιώξῃ. Ὁ κομματάρχης εἶνε ἰσχυρὸς καὶ διὰ τοὺς ἰσχυροὺς οὔτε νόμος ὑπάρχει, οὔτε δίκαιον. Εἶνε λοιπὸν παντοδύναμοι κυρίαρχοι, διὰ μίαν ἡμέραν οἱ ἄνθρωποί των, οἱ δοῦλοί των, τὰ κτήνη των. Καὶ θέλετε νὰ κάμνουν ὀλιγώτερον θόρυβον, καὶ νὰ μεθοῦν μετριώτερον καὶ νὰ ἐκβάλλουν ἀσθενεστέρας ὠρυγάς, καὶ νὰ δεικνύουν μικρότερον ἐνθουσιασμόν, καὶ νὰ κάμνουν σεμνότερα ὄργια, καὶ νὰ . . . μὲ ἀψίνουν ἥσυχον νὰ σας γράψω τί εἶπεν προχθὲς ὁ Μαγν περὶ τοῦ Παρθενῶνος; . . . Ἄ, εἴσθε πολὺ ἀπαιτητικοί, μὰ τὴν ἀλήθειαν. Ἀγνοεῖτε τὴν σημασίαν ὅλων τῶν ὅρων τοῦ συνταγματικοῦ χάρτου καὶ τῆς πολιτικῆς ἀρθρογραφίας καὶ νομίζετε, ὅτι ὅταν λέγουν «ὁ κυρίαρχος λαὸς» καὶ «ἡ ἐλευθέρα ψῆφος» ἐννοοῦν τοὺς ἀνεπτυγμένους ἢ τοὐλάχιστον φρονίμους ἀνθρώπους καὶ τὴν ἔκφρασιν ἐκλογικῆς γνώμης πεφωτισμένης, εἰλικρινοῦς καὶ ἀδιαφθόρου.

Ἄς το μάθουν οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Ἕλληνες, ἀφοῦ ἡμεῖς ἐδῶ τὸ ἠξεύρομεν τόσον καλά: Τὰς ἐκλογάς μας τὰς κάμνει ὁ ὄχλος ὁ τυφλὸς καὶ φανατικός, οἱ χωρικοὶ οἱ ἄξεστοι καὶ κτηνώδεις· οἱ δὲ ἀντιπρόσωποι καὶ ἐκλεκτοὶ τοῦ λαοῦ, ἀντιπροσωπεύουν κυρίως αὐτοῦ τοῦ ὄχλου τὰς ἰδέας, τὰ αἰσθήματα καὶ τὰ μικροσυμφέροντα. Οἱ πράγματι ἱκανοὶ νὰ ἐκλέξουν ἀποτελοῦν ἀσήμαντον μειοψηφίαν καὶ τὸ χειρότερον, οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν βδελυττόμενοι τὰ ἐκλογικὰ ὄργια, παραιτοῦνται τῆς ἐνασκήσεως τοῦ δικαιώματός των. Εἰς ἑκάστην ἐκλογήν, μεταξὺ τῶν ὑποψηφίων ὑπάρχουν καί τινες ἱκανοὶ νὰ τιμήσουν τὸ ἀξίωμα καὶ νὰ δράσουν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίδος, καὶ ὄχι τοῦ κόμματος· ἀλλ' αὐτοί, οἱ ἐκλεκτοὶ τῶν ἐκλεκτῶν, ἔρχονται πάντοτε πρῶτοι... ἐπιλαχόντες.

Μόνον εἰς τὰς σημερινὰς ἐκλογὰς παρετηρήθη κάποια κίνησις, εὐοίωνος διὰ τὸ μέλλον. Τὸ «Ἀνεξάρτητον ἐκλογικὸν κέντρον» ἔθεσε καὶ ὑπεστήριξε τὴν ὑποψηφιότητα ἀνδρῶν, μὴ ἀνηκόντων εἰς κόμμα καὶ ὀπλωσάντων ὅτι τὴν ψῆφον τὴν ὁποίαν ζητοῦν παρὰ τῶν ἐκλογέων, δὲν θά την ἀνταποδώσουν διὰ ρουσφετίων. Καὶ τὸ φιλόπατρι τοῦτο τῆς ἀνεξαρτησίας κήρυγμα ὁ κόσμος τὸ ἤκουσε καὶ τὸ ἐπεδοκίμασεν, εἴδομεν δὲ πολυπληθεῖς καὶ ἐπιβλητικὰς διαδηλώσεις περὶ τὴν «Ἄγκυραν» τὸ σεμνὸν τοῦτο ἐμβλημα τῆς νέας ἰδέας, ἀπὸ ἀνθρώπους ἄνευ ἄλλου συμφέροντος, ἐκτὸς τοῦ τῆς κοινῆς πατρίδος. Ὁμοίως κόσμος ἐνθουσιώδης περιεστοίχιζε καὶ τὸν Γεννάδιον, ἐχθρὸν καὶ αὐτὸν τῶν κομμάτων κεκηρυγμένον, μὴ ἔχοντα ἄλλο κτῆμα, παρὰ

τὸν λόγον τὸν ἀνίκητον καὶ τὸ στακτὶ καπέλο,

κατὰ τὸν Σουρῆν. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀνεξάρτητοι ἀπέτυχον, ψυσικά. Τοὺς συνεπῆρε τὸ ρεῦμα τοῦ ὄχλου τοῦ κομματικοῦ. Ἀλλ' ἀδιάφορον! Ἡ ἐκλογὴ τοὺς ἀπέδειξεν ἀρκετὰ ἰσχυροὺς, ὑπάρχει δὲ ἐλπὶς ὅτι ἂν ἐξακολουθήσουν τὸ κήρυγμά των, εἰς προσεχεῖς ἐκλογὰς αἱ ἰδέαι των θὰ θριαμβεύσουν καὶ ἐντὸς τοῦ Βουλευτηρίου.

Γρ. Ξ.

ΕΘΝΙΚΑΙ ΥΒΡΕΙΣ

Τόσα καὶ τοσάκις ἐγράφησαν περὶ τῆς ὀνομασίας τοῦ Ἕλληνες (Grec) παρὰ Γάλλοις ὡς ὑβριστικῆς πρὸς ἀλλήλωσιν τῶν ἐν τῷ χαρτοπαιγνίῳ φενακιζόντων τοὺς συμπαίκτορας, ὥστε οὐδὲ διανοοῦμαι νὰ προσθέσω τι εἰς τὰ κατὰ περιόδους ἔν τε Γαλλίᾳ καὶ παρ' ἡμῖν περὶ τούτων γραφέντα. Γνωστὸν δ' ἔγεινε διὰ τῶν ἐφημερίδων κατ' αὐτάς, ὅτι ὁ Γάλλος δραματογράφος Boniface ἐπείσθη εἰς τὴν φιλότιμον ἐπέμβασιν τῶν ἐν Παρισίοις νεαρῶν Ἑλλήνων σπουδαστῶν, ὅπως ἀντικαταστήσῃ ἐν τῷ νέῳ αὐτοῦ δράματι Petites marques τὸ Grec διὰ τοῦ ὑπὸ χαρτοπαιγνικὴν ἔποψιν συνωνύμου tricheur. Ἐπ' ἴσης δ' εἶνε γνωστόν, ὅτι ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς νέας ταύτης ἐκτοξεύσεως τοῦ ἐθνικοῦ ὀνόματος τῶν Ἑλλήνων ἐφ' ὕβρει ἐδόθη ἀφορμὴ εἰς τὸν γαλατικὸν τύπον νἀναμνησθῇ καὶ ἄλλων ἐθνικῶν ὀνομάτων, ὧν γίνεται χρῆσις ἐξυβριστικὴ ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ, καὶ ἐζητήθη δικαίως καὶ τούτων ἡ ἀποπομπὴ ἀπὸ τοῦ γαλλικοῦ ὑβρεολογίου.

Τὸ ἐπειςόδιον τοῦτό μοι ὑπέμνησεν, ὅτι καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι κατά τε τὴν ἀρχαιότητα, τοὺς μέσους αἰῶνας καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ὄχι μικρὰ ἔγεινεν ἢ καὶ γίνεται χρῆσις ἐθνικῶν ὀνομάτων ἐφ' ὕβρει.

Καὶ πρῶτον ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν ἡ συνήθεια τῶν ἀρχαίων νὰ παρέχωσιν εἰς τοὺς δούλους κατ' ἐπικράτησιν τὸ ἐθνικὸν ὄνομα, καλοῦντες αὐτοὺς ἀπὸ τῆς χώρας ἐξ ἧς εἶκον τὸ γένος, οἱονεὶ πρὸς χαρακτηριστικὴν ἔνδειξιν, ὅτι δὲν εἶνε ἀνεξάρτητα ἄτομα, ἄξια ἰδίου ὀνόματος. Οὕτως ὁ δοῦλος ἐκαλεῖτο Σύρος, Κᾶρ, Καρίων, Λυδὸς, Φρὺξ, Θρᾷξ, Παφλαγών, Καππαδόκης, Ἰουδαῖος, Κύπριος, Μῆδος, ἡ δούλη Θρᾴττα, Εὐρώπη, Ἀσία. Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι μετὰ τῶν ἐθνικῶν τούτων ὀνομάτων τῶν δούλων συνυπηκούετο ἡ πρὸς αὐτοὺς περιφρόνησις τῶν κυρίων αὐτῶν. Δὲν ἦσαν ὅμως τὰ τοιαῦτα ἐθνικὰ ὀνόματα τὰ μετὰ καὶ χλεύης συνδεόμενα τὰ μόνα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν ὀνόματα δούλων. Ἄλλοτε ὠνομάζοντο οἱ δοῦλοι ἐξ ἐπιθέτων ἀπὸ τοῦ χρώματος αὐτῶν, ὡς Ξανθίας καὶ Πυρρίας καὶ Πύρρος, ἢ ἀπὸ τοῦ τρόπου καὶ τῆς διαίτης, ὡς Παρμένων καὶ Πίστος καὶ Δρόμων καὶ Εὔδρομος καὶ Τέχνων καὶ Εὔνους, ἢ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἠγοράσθησαν, ὡς Νουμηνίας καὶ Νουμήνιος, ἢ ἐλάμβανον ὀνόματα ἐκ τῶν ἐπιπολαζόντων ἐν ταῖς πατρίσιν, ἐξ ὧν κατήγοντο οἱ δοῦλοι. Οὕτω πολλάκις Φρύγες δοῦλοι ὠνομάζοντο Μάνης, Μίδας, Μανία, Καππαδόκες ἔφερον τὸ ὄνομα Μιθραδάτης, Γαλάται ἐκαλοῦντο Μαιρατας, Παφλαγών τις ὠνομάζετο Τίβιος. Καὶ ἐλευθέρων δ' ὀνόματα παρείχοντο σπανιώτερον ἀδιαφόρως εἰς δούλους, καὶ μόνον νόμοι τινὲς ἀπηγόρευον τὴν ὀνομασίαν δούλων δι' ὡρισμένων τινῶν ὀνομάτων. Οὕτως οἱ Ἀθηναῖοι οὐδέποτε ὠνόμαζον δούλους διὰ τῶν σεπτῶν ὀνομάτων τοῦ Ἁρμοδίου καὶ τοῦ Ἀριστογείτονος, καὶ οἱ ἄλλοι δ' Ἕλληνες μόνον σπανίως ἐπέτρεπον τὴν ὀνομασίαν ἀνδραπόδων διὰ κλήσεων ἐχουσῶν σχέσιν πρὸς ὀνόματα θεῶν καὶ τὰς ἑορτὰς αὐτῶν. Ἐννοεῖται δὲ, ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν δούλων ἐξελέγοντο παρὰ τῶν κυρίων αὐτῶν καθ' ὃν τρόπον εἰς τὸν ἡρώων τῶν Ἀθλίων τοῦ Βίκτωρος Οὐγὼ εἶχε τὴν συνήθειαν νὰ μετονομάζῃ Σοφίας πάσας τὰς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ εἰςερχομένας θεραπαινίδας.

Διὰ τοιούτου ἐξευτελίζοντες οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες χλευασμοῦ τὰ ὀνόματα τῶν ἐθνῶν, ἐξ ὧν ἐστρατολογοῦντο τἀνδράποδα, ὄχι μικροτέραν ἐδείκνυον περιφρόνησιν πρὸς αὐτὰ ἐκεῖνα τὰ ἔθνη καὶ τἄλλα ὅσα ἐθεωροῦντο ξένα τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Χαρακτηριστικὴ δὲ εἶνε ἡ ὀνομασία ἐκείνη τοῦ ***βαρβάρου***, ἥτις, σημαίνουσα πρῶτον τὸν ψελλίζοντ' ἀκατανόητα, τὸν βατταρίζοντα φθόγγους διαστρόρους κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν εὔφωνον ἑλληνικὴν γλῶσσαν, μετέστη ἔπειτα ἀπὸ τῆς γλωσσικῆς ἐννοίας εἰς τὴν σημασίαν αὐτῆς τῆς ἀντικειμένης πρὸς τὸν ὑψηλότερον καὶ εὐγενέστερον ἑλληνικὸν πολιτισμὸν ταπεινοτέρας καταστάσεως τῶν ἔξω τῆς σφαίρας αὐτοῦ κειμένων ἐθνῶν.

Ἤθελεν ἀποβῆ ὑπὲρ τὸ προσῆκον μέτρον μακρὸς ὁ λόγος, ἂν ἐπεχείρουν ἐνταῦθα διὰ πολλῶν νἀναγράψω τὰ κακά, ὅσα προσέγραφον οἱ Ἕλληνες εἰς τὰ ὑπ' αὐτῶν θεωρούμενα καὶ λεγόμενα βάρβαρα ἔθνη. Ἀλλ' ἀρκοῦσιν ὀλίγα, ἰδίως ἐκ τῶν παροιμιογράφων ἐκλελεγμένα παραδείγματα, ὅπως φανῇ πόσον συνήθης ἦτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡμῶν προγόνοις ὁ ὀνειδισμὸς ξένων ἐθνῶν.

Ὡς πονηροὶ καὶ δεινοὶ περὶ τὸ πλέκειν μηχανὰς καὶ κακουργότατοι ἐψέγοντο οἱ Αἰγύπτιοι, σύντροφοι δ' αὐτῶν ἐν τῇ πονηρίᾳ ἐτάσσοντο οἱ Λυδοὶ καὶ οἱ Κᾶρες, διὸ καὶ ἡ παροιμία

Λυδοὶ πονηροί, δεύτεροι δ' Αἰγύπτιοι,
τρίτοι δὲ πάντων Κᾶρες ἐξολέστατοι.

Τὴν δ' ἐπὶ πανουργίᾳ καὶ φιλοψευδίᾳ δυσφημίαν τῶν Καρῶν ἐμφαίνει καὶ ἡ παροιμία ***Πρὸς Κᾶρα καρίζεις***, ἀνάλογος οὖσα τοῦ ***Πρὸς Κρῆτα κρητίζεις***. Ἄλλως δὲ διὰ τὸ ἐν Ἑλλάδι πλῆθος Καρῶν δούλων οἱ Ἕλληνες τοὺς Κᾶρας ἐθεώρουν ὡς ὄντα εὐτελῆ καὶ ἀνάξια λόγου, καὶ μετεχειρίζοντο περὶ αὐτῶν τὰς παροιμιακὰς ἐκφράσεις ***Ἐν Καρὸς μοίρᾳ, ἐν Καρὸς αἴσῃ, ἐν Καρὶ τὸν κίνδυνον***. Οἱ δὲ Λυδοὶ, οὓς εἴδομεν ἤδη ἀνωτέρω συναριθμουμένους μετὰ τῶν Αἰγυπτίων ἐπὶ κακομηχανίᾳ, καὶ ἄλλως ὑβρίζοντο, καὶ τὸ ὄνομ' αὐτῶν ἐθεωρεῖτο παρ' Ἕλλησιν ὡς σημαίνον ἄλλοτε μὲν τοὺς μωροκλέπτας, ἄλλοτε δὲ τοὺς καπήλους καὶ ἄλλοτε τοὺς ἀκολάστους. Πονηροὶ δ' ἐλογίζοντο καὶ οἱ Κίλικες οἱ κατὰ τὰ νότια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας οἰκοῦντες, καὶ ***Κιλίκιος ὄλεθρος*** ἐλέγετο ἐπὶ τῶν κακοποιῶν, ὡς καὶ ***ἐγκιλικίζεσθαι*** ὠνομάζετο τὸ κακοπαθεύεσθαι καὶ κακοποιεῖν. Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν μικρασιατικῶν λαῶν οἱ μὲν Φρύγες ἐθεωροῦντο ὡς δοῦλοι νωθροὶ καὶ νωχελεῖς, τὴν δὲ χειρίστην φήμην εἶχον οἱ Καππαδόκαι, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω. Τῶν δὲ λοιπῶν λαῶν τῆς Ἀσίας ἐπὶ ἀπιστίᾳ μὲν καὶ πανουργίᾳ κατηγοροῦντο οἱ Σύροι καὶ οἱ Φοίνικες, ἐξ οὗ καὶ αἱ παροιμίαι ***Σύροι πρὸς Φοίνικας*** καὶ ***Φοινίκων συνθῆκαι***, ἐπὶ φιλοψευδίᾳ δὲ οἱ Ἄραβες. Ἐρέρετο μάλιστα περὶ τῶν Ἀράβων καὶ μῦθος, ἐξηγῶν τὸν λόγον τοῦ ἐλαττώματος τούτου τῶν Ἀράβων. Ἐμβαλών ποτε εἰς ἄμαξαν ὁ Ἑρμῆς, καθ' ἃ λέγει ὁ μῦθος, ψεύσματα καὶ πανουργίας, περιώδευε τὸν κόσμον. Ἀλλ' ὅτε κατήντησεν εἰς τὴν χώραν τῶν Ἀράβων, συνετρίβη ἡ ἄμαξα καὶ ἐξεχύθησαν τὰ φορτία αὐτῆς, ἅτινα ἐκράτησαν παρ' ἑαυτοῖς οἱ Ἄραβες. Ἐπὶ ἀβρᾷ δὲ διαίτῃ κατηγοροῦντο οἱ Μῆδοι, καὶ διὰ τοῦτο ***Μηδικὴ τράπεζα*** ἐσήμαινε τὴν μετὰ περισσῆς τρυφῆς παρεσκευασμένην. Ἐπὶ τρυφῇ δὲ περιβόητοι ἦσαν καὶ οἱ Τυρρηνοί, διὸ ***τυρρηνικὸν σανδάλιον*** ἐλέγετο ἐπὶ τοῦ πλουτελοῦς· τὸ αὐτὸ δ' ἔθνος ἦτο περιβόητον καὶ ὡς πειρατικὸν ἐκ τῶν χρόνων τῆς τυρρηνικῆς θαλασσοκρατίας, ἧς λείψανον εἶνε καὶ ἡ ὀνομασία τοῦ δυτικοῦ πελάγους τοῦ περιβρέχοντος τὴν Ἰταλίαν, καλουμένου Τυρρηνικοῦ. Τοὺς δὲ Σκύθας ἔψεγον οἱ Ἕλληνες κυρίως μὲν ὡς ἀκρατοπότας καὶ ἀμυστὶ πίνοντας, ἀλλὰ καὶ ὡς δολίους, ἐν μὲν τῷ φανερῷ ἀπωθυμένους τι δῆθεν καὶ ἀποκρούοντας, κρύφα δ' ἐφιεμένους αὐτοῦ· ἐντεῦθεν δ' ἐπήγασαν καὶ αἱ παροιμίαι ***Ὁ Σκύθης τὸν ἵππον ἢ Ὁ Σκύθης τὸν ὄνον***. Τῶν δύο δὲ σκυθικῶν κακῶν ἡ ἀκρατοποσία ἐθεωρεῖτο οὐχ ἧττον ἐλάττωμα καὶ τῶν Θρᾳκῶν, παρ' οἷς καὶ ἴδιον ποτήριον ὑπῆρχεν, ἡ ***ἄμυστις***, οὕτω καλουμένη, διότι ἐξ αὐτῆς ἀμυστὶ ἐπίνετο ἢ μᾶλλον ἐξελάπτετο, ἤτοι ἐπὶ τὸ κτηνωδέστερον ἐξερροφᾶτο, ὁ οἶνος. Καὶ ἐπὶ ἀπιστίᾳ δὲ καὶ ἐπιορκίᾳ δύσφημοι ἦσαν οἱ Θρᾷκες, ὡς καὶ ἄλλο συγγενὲς τῶν Ἑλλήνων φῦλον, οἱ Λειβήθριοι τῆς Πιερίας, ἐπὶ ἀμουσίᾳ.

Ἀλλὰ δὲν ἤρκουν αἱ τοιαῦται μεγάλαι ἐθικαὶ ἀντιθέσεις. Μὴ ἡ ἐλλειψις πολιτικῆς ἑνότητος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι δὲν ἐχώριζεν αὐτοὺς ἐκείνους εἰς διακεκριμένας ἀπ' ἀλλήλων πολιτείας ἐχούσας ἴδιον πολιτικὸν βίον καὶ ἴδια συμφέροντα; Ἀλλ' ἡ πολιτικὴ ἔχθρα ἤγαγεν εἰς παντοῖα μεταξὺ τῶν πόλεων μίση, καὶ τὸ σκῶμμα καθίστανε πικρόχολον τὴν γλῶσσαν τῶν Ἑλλήνων πολλάκις ἐναντίον αὐτῶν τῶν ὁμοφύλων. Ἡ ἀρχαία κωμῳδία, τὸ ἀρχαῖον ἐπίγραμμα καὶ ἡ ἀρχαία παροιμιογραφία διεφύλαξαν ἡμῖν τρανὰ δείγματα τῆς τοιαύτης ἐχθροπαθείας ἑλληνικῶν πόλεων κατ' ἀλλήλων.

Ὀλίγα ἐκ πολλῶν παραδείγματα θέλουσιν ἀρκέσει πρὸς ἐπίδειξιν τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν ἐθνικῶν τούτων ὕβρεων. Τὰ εἰς πάντας γνωστότατα ἐφ' ὕβρει τῶν τοιούτων ἐθνικῶν ἀρχαίων πόλεων εἶνε τὰ τῶν κατοίκων τῶν ἐν Θράκῃ Ἀβδήρων καὶ τῆς ἐν Ἰταλίᾳ ἑλληνικῆς ἀποικίας Συβάρεως. Τίς δὲν γνωρίζει τὴν πολυθρύλητον ἀβδηριτικὴν μωρίαν, ἐξ ἧς ἡ νεωτέρα ἑλληνικὴ λογοτεχνία ἔπλασε καὶ νέαν λέξιν, τὸν ἀβδηριτισμόν, καὶ τίς ἀγνοεῖ τὸν περιώνυμον συβαριτικὸν βίον, τὴν δίαιταν ἐκείνην τῶν κατοίκων τῆς Συβάρεως τὴν τρυφηλὴν καὶ μαλθακήν, ἥτις ἤγαγεν εἰς τὴν ὑπὸ τῶν γενναίων Κροτωνιατῶν τῶν τρεφόντων ἀθλητὰς, οἷος ὁ πολὺς Μίλων, καταστροφὴν τῆς πόλεως ἐν ἔτει 511 π.Χ.; Συβαρίτης εἶχε καταντήσει νὰ σημαίνῃ παρ' ἀρχαίοις τὸν τρυφηλὸν, καὶ Σύβαρις ἦτο λέξις συνώνυμος πρὸς ὕβριν ἅμα καὶ τρυφήν. ***Συβάριδος μεστοὶ ἦσαν*** ἔγραψεν ὁ Φιλόστρατος ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ἀπολλωνίου, θέλων νὰ εἴπῃ περὶ ἀνθρώπων μέχρι μυελοῦ τῶν ὀστέων διεφθαρμένων ὑπὸ τρυφῆς καὶ ἀλαζονείας. Οὐχ ἧττον δὲ τοῦ ἀβδηριτισμοῦ καὶ τοῦ συβαριτισμοῦ εἶνε γνωστὸς ὁ σολοικισμός. Εἶνε δὲ σολοικισμὸς κυρίως τὸ γλωσσικόν, ἰδίως τὸ περὶ τὴν σύνταξιν ἁμάρτημα, ἀλλ' ἀπὸ τῆς γλώσσης μετετέρθη ἡ λέξις καὶ εἰς ἄλλα, ἠθικὰ παραπτώματα, καὶ διὰ τοῦτο βλέπομεν νὰ γίνηται χρῆσις τῶν φράσεων ***βίων σολοικισμοὶ*** καὶ ***σολοικισμοὶ τῶν ἡδονῶν***. Ἐντεῦθεν δύναταί τις νὰ σολοικίζῃ ὄχι μόνον διὰ τῆς γλώσσης, ἀλλὰ καὶ ***τῇ χειρί***. Ἀλλὰ καὶ τῆς λέξεως ταύτης ἡ ἀρχὴ προῆλθεν ἐκ τοπικῆς ἀφορμῆς διὰ τὸ περὶ τὴν ἑλληνικὴν βαρβαρόγλωσσον τῶν κατοίκων τῶν Σόλων τῆς Κιλικίας.

Οὐδ' εἶχον γείνει ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν Ἑλλήνων παροιμιακὰ μόνον τῶν Ἀβδήρων, τῆς Συβάρεως καὶ τῶν Σόλων τὰ ὀνόματα. Ἡ Ἄβυδος τῆς Θρᾴκης, ἧς τὸ ὄνομα ὑπεμίμνησε διὰ λογοπαιγνίου τὸ τῆς ἀβύσσου, ἐγίνετο συχνὰ ἀφορμὴ σκωμμάτων. Ἡ γηραιὰ ἑταίρα Σινώπη ἀπεκλήθη Ἄβυδος. Ὁ Ἀριστοφάνης Ἀβυδοκόμην ὠνόμασέ τινα συκοφάντην διὰ τὴν κακὴν συνήθειαν ἣν εἶχον οἱ Ἀβυδηνοὶ νὰ συκοφαντῶσι τοὺς ξένους. Ἀλλὰ καὶ οἱ οὕτως ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Ἀβύδου κακολογούμενοι ἄλλοι Ἕλληνες ἀνταπέδωκαν εἰς αὐτοὺς τὰ ἴσα, ὀνομάζοντες ***Ἀβυδηνὸν ἐπιφόρημα*** πᾶν τὸ ἀηδές. Περίεργος δὲ εἶνε ἡ ὑπὸ τῶν παροιμιογράφων φερομένη ἑρμηνεία ταύτης τῆς παροιμιακῆς φράσεως. Λέγουσι δῆλα δή, ὅτι οἱ Ἀβυδηνοὶ εἶχον τὸ ἔθος νὰ φέρωσι μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ τὰς σπονδὰς πρὸς τοὺς εὐωχουμένους τὰ νήπια αὐτῶν μετὰ τῶν τιτθῶν. Ἀλλὰ τὸ Ἀβυδηνὸν ἐκεῖνο ἐπιφόρημα τῶν κραυγαζόντων παίδων καὶ τῶν θορυβουσῶν τιτθῶν καθίστατο ἀληθῶς ἀηδὲς εἰς τοὺς μεταςχόντας ἀβυδηνοῦ γεύματος.

Ὄχι δ' ὀλίγον ἐμπαικτικὸν ἦτο τὸ ὄνομα τῶν Ὀζολῶν ἐπιλεγομένων Λοκρῶν. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς, ὅτι αὐτοὶ οἱ Ὀζόλαι ἔλεγον τὸ ὄνομα αὐτῶν προερχόμενον ἐκ τοῦ ὄζος, σημαίνοντος τὸν

κλάδον, ὑπῆρχον δὲ καὶ οἱ νομίζοντες, ὅτι ὠνομάσθησαν οὕτως ἐκ τοῦ Νέσσου ἢ τοῦ Πύθωνος, ἐκβρασθέντων ὑπὸ τῆς θαλάσσης καὶ σαπέντων κατὰ τὰς λοκρικὰς ἀκτάς. Ἀλλ' οἱ περισσότεροι τῶν ἀρχαίων ἐπίστευον, ὅτι τὸ ὄνομα εἶχον οἱ Λοκροὶ ἀπὸ τῶν κωδίων καὶ τῶν τραγεῶν ἃς ἐφόρουν καὶ ὡς τὸ πλεῖστον συνόντες αἰπολίοις καὶ γινόμενοι δυσώδεις. Εἶχε λοιπόν, καθὼς φαίνεται, ἡ κάππα των τὴν δυσοδμίαν. Τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι οἱ Ἀμφισσεῖς, οἵτινες ἐτάσσοντο εἰς τοὺς Ὀζόλας Λοκρούς, ἀπεφάσισαν, αἰσχυνόμενοι ἐπὶ τῷ ὀνόματι, νὰ μεταστῶσιν εἰς τοὺς Αἰτωλοὺς διὰ νὰ μὴ ὀζῶσι μετὰ τῶν Λοκρῶν.

Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἀρκάδες κατέστησαν δυςώνυμοι ἕνεκα τοῦ ἔθους νὰ προςφέρωσιν εἰς τοὺς ξένους τὰς μισθοφορικὰς αὐτῶν ὑπηρεσίας ὡς στρατιῶται, ἰδίως ἀπὸ τοῦ τετάρτου αἰῶνος πρὸ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο κατήντησε παροιμιακὴ ἡ φράσις *Ἀρκάδας μιμούμενοι*, σημαίνουσα τοὺς χάριν ἄλλων πονοῦντας.

Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν ἐθνῶν δύο κυρίως ἐσκώπτοντο. Καὶ πρῶτον μὲν οἱ Δωριεῖς τῆς κατὰ τὴν ἠπειρωτικὴν Ἑλλάδα Δωρικῆς τριπόλεως ἢ τετραπόλεως, οἵτινες διὰ τὴν πτωχείαν, εἰς ἣν ἦγε τὸ πετρῶδες αὐτῶν καὶ ἄκαρπον ἔδαφος, ἐπωνομάζοντο χλευαστικῶς Λιμοδωριεῖς. Περίεργος δὲ εἶνε ὁ παροιμιώδης ἀποβὰς χλευασμὸς τῶν Βοιωτῶν ὡς ἀπαιδεύτων καὶ ἐξαιρέτως ἀδικηθέντων ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ δυσνοίας. Καὶ ἀρκοῦσα μὲν ἀπάντησις εἰς τὴν τοιαύτην κατασυκοφάντησιν τῶν Βοιωτῶν εἶνε ὀνόματα οἷα τὰ τοῦ Ἡσιόδου καὶ Πινδάρου καὶ Πλουτάρχου, τοῦ Πελοπίδου καὶ τοῦ Ἐπαμεινώνδου, καὶ ἡ ἐξαίρετος καλλιτεχνικὴ ἐπίδοσις τῶν Βοιωτῶν, ἣν μαρτυροῦσι τὰ ἐξ ὀπτῆς γῆς εἰδώλια τῆς Τανάγρας. Ἀλλὰ τοὺς Βοιωτοὺς ἔβλαπτεν ὁπωσδήποτε ἡ γειτονία τῶν Ἀθηναίων, οὐκ ὀλίγον βεβαίως συντελεσάντων εἰς διακωμῴδησιν τῶν ἀτυχῶν γειτόνων. Οὕτως ἐφέροντο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις αἱ παροιμίαι ***Βοιώτιον οὖς*** καὶ ***Βοιωτία ὗς*** ἐπὶ τῶν ἀπαιδεύτων καὶ ἀγροίκων καὶ ἀναισθήτων, τῶν δυςπαθῶς ἐχόντων πρὸς τὸ κάλλος τοῦ λόγου. Ὁ Ῥόδιος ποιητὴς Ἀνταγόρας, ἀναγινώσκων ποτ' ἐν Θήβαις δημοσίᾳ τὴν Θηβαΐδα του, εὕρισκε τόσον ἀπαθεῖς τοὺς ἀκροατάς, ὥςτε δι' οὐδενὸς σημείου ἐδείκνυον τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῶν καὶ τὴν εὐαρέσκειαν. Θυμωθεὶς λοιπὸν ἔκλεισε τὸ βιβλίον εἰπὼν «εἰκότως καλεῖσθε Βοιωτοί· βοῶν γὰρ ὦτα ἔχετε». Ἀλλ' ἔπταιον ἄρά γε οἱ συμπατριῶται τοῦ Ἡσιόδου καὶ τοῦ Πινδάρου ἢ ἡ Θηβαὶς τοῦ Ἀνταγόρα; Ὑπὸ τοιούτους ὅρους, προχωρούσης τῆς πανελληνίου κατὰ τῶν Βοιωτῶν δυσφημίας, ***Βοιώτιος νοῦς*** κατήντησε νὰ σημαίνῃ τὸν βλακῶδη, καὶ ὁ Λουκιανὸς δὲν ὤκνησε νὰ παραστήσῃ αὐτὸν τὸν Δία λέγοντα πρὸς τὸν Ἡρακλέα «Ἡράκλεις, ὦ Ἡράκλεις, ἄγροικον τοῦτ' εἴρηκας καὶ δεινῶς Βοιώτιον». Ἀφ' οὗ δὲ τὰ τοιαῦτα ἐλέγοντο περὶ τῶν Βοιωτῶν παρ' ἄλλων Ἑλλήνων, δὲν θαπορήσωμεν βέβαια βλέποντες προεξάρχοντας ἐν τῇ δυσφημήσει αὐτῶν τοὺς κωμικοὺς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὸν μὲν Κρατῖνον καλοῦντ' αὐτοὺς ***Συοβοιωτοὺς***, τὸν δὲ Ἀριστοφάνην παίζοντα μὲ τὰς λέξεις ***βόες*** καὶ ***Βοιώτιοι***.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων συλλήβδην ἐψέγοντο ὑπὸ τῶν ὁμοφύλων ἐπὶ ὡρισμέναις κακίαις, οἱ Θεσσαλοὶ ἐπὶ ἐπιορκίᾳ καὶ ἀπιστίᾳ, οἱ Κρῆτες ἐπὶ ψευδολογίᾳ ἢ καὶ ἀκολασίᾳ, οἱ Ἴωνες ἐπὶ ἀσελγείᾳ ἐκφαινομένῃ δι' ἀσέμνου γέλωτος, οἱ Λέσβιοι ὁμοίως ἐπὶ ἀσελγείᾳ, οἱ Σικελιῶται ἐπὶ ταῖς τρυφηλαῖς τραπέζαις, αἱ Θεσσαλίδες ἐπὶ τῇ μαγγανείᾳ.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ

ΕΡΝΕΣΤΟΣ ΚΟΥΡΤΙΟΣ

Λάμπει δὲ οἱ κλέος
ἐν εὐάνορι Λυδοῦ Πέλοπος ἀποικίᾳ.
Πίνδαρος

Χίλια καὶ ἑκατὸν καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη εἶχον παρέλθει, ἀφότου τοῦ πρώτου Ὀλυμπιονίκου τὸ ὄνομα εἶχεν ἀναγραφῆ εἰς τὰς στήλας τῶν νικητῶν τοῦ ἱερωτάτου τῶν πανελληνίων ἀγώνων. Ἦτο τὸ τριακοσιοστὸν καὶ ἐννενηκοστὸν καὶ τέταρτον σωτήριον ἔτος καὶ τῆς Ἑλλάδος ἦρχεν ὁ ἐν Βυζαντίῳ ἑδρεύων χριστιανὸς βασιλεὺς Θεοδόσιος ὁ Α'. Ὁ ἀρχαῖος κόσμος ἔφθανε τὸ ἔσχατον τοῦ βίου του τέρμα. Οἱ ἀρχαῖοι θεοὶ ἀπέθνησκον. Σιγηλαὶ δὲ αἱ πάνσεμνοι μορφαὶ τοῦ πανθέου τῆς Ἑλλάδος ἠτένιζον πρὸς τὸν ἐρημούμενον χῶρον ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν ἀετωμάτων τῶν ναῶν, ἀπὸ τῶν ὑπερηφάνων βάθρων τῶν ἀγαλμάτων, ἀπὸ τῶν καλλιμαρμάρων στοῶν, ἀπὸ παντὸς ἱεροῦ εἴδους τοῦ περιβόλου τῆς Ἄλτεως.

Ζοφώδες σκότος ἐπεκάθησεν ἔκτοτε ἐπὶ τῶν θαυμαστῶν ἐκείνων τόπων, ὧν τὴν μακραίωνα ἱστορίαν μυστηριωδῶς ψιθυρίζει ἀκόμη τὸ βαθὺ τοῦ παραρρέοντος Ἀλφειοῦ ῥεῦμα μόνον καὶ τοῦ Κλαδέου τὸ ἤρεμον νᾶμα καὶ τὰ πυκνὰ φυλλώματα τοῦ βαθυσκίου ἄλσους τοῦ Κρονίου.

Τὰ σεμνώματα τῶν ἀθανάτων τῆς Ἑλλάδος θεῶν ἔκρυψαν τὰ ἱερὰ αὐτῶν πρόσωπα εἰς τὴν γῆν καὶ οἱ μόνοι ἀμίαντοι ἀπὸ τοσαύτης βεβηλώσεως μείναντες, οἱ ἀείζωοι τῆς χώρας ποταμοί, τῶν θεῶν οἱ παλαιότατοι συγγενεῖς καὶ ὁμαίμονες ἐπεμελήθησαν μετὰ τρυφερᾶς στοργῆς νὰ κρύψωσιν εἰς βαθύν, ἀφανῆ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων πικρῶν ἐχθρῶν τάφον τὰ παντοιοτρόπως αἰκισθέντα ἐκείνων σώματα.

Ἄνωθεν μόνον ἡ περιλημένη γῆ ἐστέναζεν αἰῶνας μακρούς, ἀναμένουσα

εὖτ' ἂν θρασυμάχανος ἐλθὼν
Ἡρακλέης, σεμνὸν θάλος Ἀλκαΐδαν, πατρὶ
ἑορτάν τε κτίσῃ πλειστόμβροτον τεθμόν τε
μέγιστον ἀέθλων.

Καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἦλθεν. Ὅταν οἱ φθονεροὶ ὀφθαλμοὶ ἀπέστησαν καὶ ὁ χρόνος τῆς φοβερᾶς δοκιμασίας παρῆλθεν, ἐνεφανίσθη ὁ νέος Ἡρακλῆς, οὐχὶ ὁ θρασυμήχανος, ὁ τὴν λεοντῆν περιβεβλημένος καὶ τὸ ῥόπαλον φέρων Ἀλκείδης, ἀλλ' ὁ ἥρως ὁ μετὰ τῶν Μουσῶν ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ἀναστρεφόμενος καὶ ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς περικαλλοῦς τοῦ Ἀπόλλωνος φορμιγγος τερπόμενος.

Εἶνε ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ νέος οὗτος Ἡρακλῆς, ὅστις ὡς σφριγῶν νεανίας ἐπάτει τῆς μόλις ἀπελευθερωθείσης Ἑλλάδος τὸ ἔδαφος, ζητῶν ἐν αὐτῇ τότε τῆς ἀρετῆς τὴν ὁδόν, ὁ ἐν τῷ τέρματι τοῦ σταδίου νῦν ἀποθεούμενος ἥρως εἶνε ὁ Κούρτιος;

Τὸ 1837 εὐμενὴς τύχη ὡδήγει εἰς τὴν χώραν τῶν πόθων του τὸν νεαρὸν ἐπιστήμονα παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἐμπνευσμένου ποιητοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ φίλου τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, τοῦ Ἐμμανουὴλ Γκάϊμπελ. Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φιλοσόφου Μπράνδις, διδασκάλου τοῦ πλήρους ἐλπίδων νεαροῦ βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, συνηντήθησαν ἐν Ἀθήναις. Ὁ φιλόσοφος, ὁ ἱστορικὸς καὶ ὁ ποιητὴς ἐτρέφοντο ἐκ τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τοῦ ἔρωτος πρὸς τὴν ἀναγεννωμένην ἡμῶν πατρίδα, μεστὴν ἔτι ῥώμης νεανικῆς καὶ ἀπαστράπτουσαν τὸ κάλλος τῆς χρυσῆς ἐλπίδος. «Τώρα μόλις ἀναγνωρίζω τὴν ἀξίαν σας, ὦ ἀρχαῖοι, ἀφότου ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ σας ἐδάφους βαδίζω· ζῶσα παρὰ τὸ πλευρόν μου παρέρχεται ἡ σεπτὴ χορεία περιλημένων προσώπων». Οὕτως ἔψαλλον ὁμοῦ τότε οἱ νεαροὶ φίλοι ὁμοῦ, ὁ ἔνθους ἐρευνητὴς τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ ἐμπνευσμένος αὐτῆς ποιητής. Ποιητὴς ἦτο καὶ ὁ Κούρτιος καὶ τῶν Μουσῶν ἡ χάρις καὶ ἀγλαΐα δὲν ἐγκατέλιπε ποτὲ πλέον ἔκτοτε τὸν τετιμημένον αὐτῶν φίλον. Τὸ «ἀπερίγραπτον θέλγητρον», ὅπερ κατὰ τὴν ἰδίαν ὁμολογίαν ἐπροξένησε πάντοτε εἰς τὸν εὐκλεῆ ἄνδρα ἡ μετὰ τῶν λιθίνων μνημείων καὶ γραπτῶν παραδόσεων τῆς Ἑλλάδος ἀναστροφή, λέξις ἧς τὸ βάθος δύναται νὰ ἐννοήσῃ μόνον ἐκεῖνος, ὅστις ἀπλήστως ἐγεύθη τῶν ἀπεριγράπτου

ΕΣΤΙΑ
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟΙ 1876

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Διπλῆ Ψυχή, ποίημα ὑπὸ *Κωστῆ Παλαμᾶ*.
Τὸ Ὀκταήμερον, ὑπὸ *Γρ. Ξ.*
Ἐθνικαὶ ὕβρεις, ὑπὸ *Σπυρ. Π. Λάμπρου*.
Ἐρνέστος Κούρτιος, ὑπὸ *Γεωρ. Σωτηριάδου*.
Ὁ Χρυσοκάραβος, διήγημα Ἐδγάρδου Πόου (μετ' εἰκόνων), μετάφρασις *Ἐμμανουὴλ Ῥοΐδου*.
Λέοντος ἀνατροφή (μῦθος Κριλώφ), μετάφρασις *Π. Α. Ἀξιώτου*.
Μικρὰ Διάφορα.—Χρονικά.
Ζητήματα καὶ Ἐρωτήσεις.
Ἡ Ἀλληλογραφία μας.
Ἐρνέστος Κούρτιος.— Τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον (εἰκόνες).

Εἰς τὸ προσεχές: Διαγωνισμὸς Διηγήματος, Κρίσις τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπῆς, ὑπὸ Ἀρ. Π. Κουρτίδου, εἰσηγητοῦ. — Ὄνειρον Μεσονυκτίου (τὸ κάλλιστον τῶν εἰς τὸν διαγωνισμὸν ὑποβληθέντων διηγημάτων).— Τὸ Παλάτι, ποίημα ὑπὸ Ι. Ψυχάρη κτλ.

θελγήτρου λόγων τοῦ Κουρτίου, εἶνε ἡ πιστὴ ἐκδήλωσις τοῦ βαθυτάτου, εἰλικρινεστάτου αἰσθήματος τοῦ ἐμπνευσμένου σοφοῦ.

Μακρὰ ἔτη ἔκτοτε παρῆλθον. Τὴν Ἑλλάδα πάλιν ἐγκατέλιπε καὶ τὴν Ἑλλάδα πάλιν ἐπεσκέφθη ὁ ἀνδρωθεὶς πλέον ἐπιστήμων. Ὁ νεαρὸς διδάσκαλος τῶν τέκνων ἑνὸς φιλοσόφου Γερμανοῦ ἐν Ἀθήναις ἐγένετο διδάσκαλος καὶ παιδαγωγὸς τοῦ εὐγενοῦς ἐκείνου βασιλικοῦ πρίγκηπος τῆς Πρωσσίας, ὃν ὁ γερμανικὸς λαὸς περιπαθῶς ἠγάπησεν ὡς τὸν προσφιλῆ του Κρῶνπριντς, ἀλλ' ὀλίγον μόνον ἐχάρη ὡς τὸν λατρευόμενον αὐτοκράτορά του. Καὶ ποία περίστασις ηὐνόησε τὸν Κούρτιον ἵνα τὴν ὑψηλὴν ταύτην βαθμίδα κατὰ τὸν ἔνδοξον βίον του ἀνέλθῃ! Ὁ νεαρὸς ἐπιστήμων, ὑφηγητὴς νῦν κατὰ τὸ ἔτος 1843, ὡμίλει ἐν τῇ Μουσικῇ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Βερολίνου περὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ ἀπαράμιλλος εὐγλωττία καὶ ἡ γοητεία τῶν λόγων τοῦ ποιητοῦ ἀρχαιολόγου ἀνήρπασαν τὸ ἀκροατήριον. Ἡ πριγκήπισσα τότε καὶ μετὰ ταῦτα αὐτοκράτειρα Αὐγούστα, ἡ σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου τοῦ Α' εὑρίσκετο μεταξὺ τοῦ ἀκροατηρίου ἐκείνου. Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ ταῦτα ὁ υἱός της ἦτο ὁ μαθητὴς τοῦ Κουρτίου.

Ὁ Κούρτιος δὲν ἐδίδασκε μόνον, ἀλλ' ἐνέπνεεν, ὡς δὲν γράφει ἁπλῶς, ἀλλὰ γοητεύει. Ἐγοήτευσε καὶ τὸν ἐπιδεκτικὸν τῶν εὐγενεστάτων αἰσθημάτων βασιλικὸν μαθητήν του. Τὸ 1853 ὡμίλει περὶ τῆς Ὀλυμπίας καὶ ἠλέκτριζεν αὐτὸν πρὸς τὸ μέγα ἔργον, ὅπερ τὸ 1875 βουλῇ τοῦ περικλεοῦς διδασκάλου καὶ ἐπινεύσει τοῦ ἐπιφανοῦς μαθητοῦ ἡ ἡνωμένη καὶ ἔνδοξος γερμανικὴ πατρὶς ἐπετέλεσε.

Δεκαπέντε ἀκριβῶς αἰῶνες παρῆλθον, ἀφότου ὁ τελευταῖος Ὀλυμπιονίκης τῆς διακοσιοστῆς ἐννενηκοστῆς τρίτης Ὀλυμπιάδος ἀπεχαιρέτιζε μὲ δακρυβρέκτους ὀφθαλμοὺς τὴν ἀπορφανισθεῖσαν Ἄλτιν. Τὸ πῦρ ἐσβέσθη ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ μειλιχίου πατρὸς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν θεῶν καὶ ναὸς ἄτεχνος τοῦ θεοῦ τῆς ἀνακαινιζομένης ἅμα καὶ βαραθρουμένης ἀνθρωπότητος ἠγείρετο ὀλίγον ἀπωθεν τοῦ πανσεβάστου καὶ μεγαλοπρεποῦς ἱεροῦ τοῦ πάλαι Διός. Εἶτα σιγή, λατρεύουσα σε ἀνιστῶσι τὴν εἰκόνα σου ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἔδους, ὅπου περὶ σὲ ὑψικάρηνοι ἵστανται ἔτι ἀπὸ τοῦ τάφου των ἀνελθοῦσαι αἱ ἀθάνατοι μορφαὶ τῶν θεῶν τῆς χώρας, ἣν βαθύτατα ἠγάπησες καὶ ἐλάτρευσες. Ἂς λάμπῃ ἄφθιτον μετὰ τοῦ κλέους αὐτῶν καὶ τὸ σὸν κλέος

ἐν εὐάνορι Λυδοῦ Πέλοπος ἀποικίᾳ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

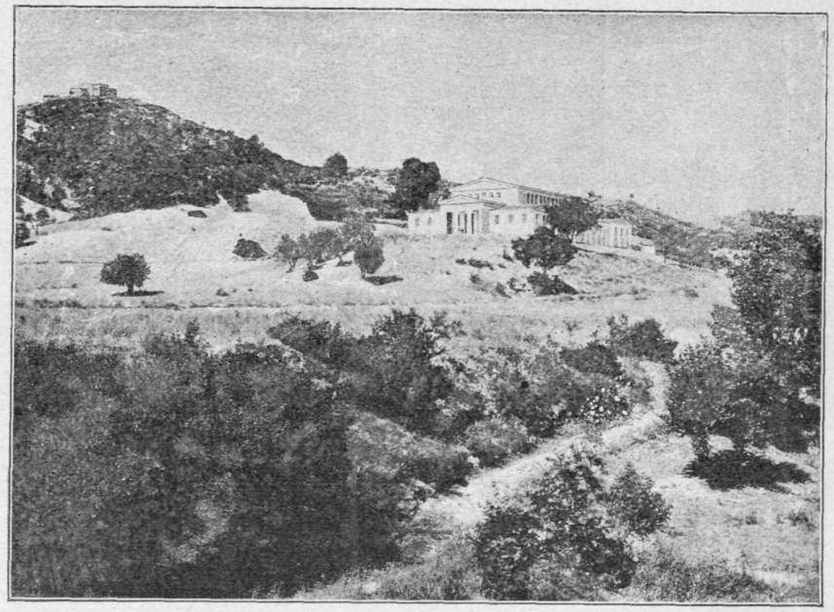

Τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον
(ὅπου ἐστήθη ἡ προτομὴ τοῦ Κουρτίου)

Ο ΧΡΥΣΟΚΑΡΑΒΟΣ[1]

Διήγημα *Ἐδγάρδου Πόου*.- Μετάφρ. *Ε. Δ. Ῥοΐδου*.

— Ἀριθμούς; ἠρώτησα μὴ ἐννοῶν.

— Μάλιστα ἀριθμοὺς καὶ ἄλλα παράξενα σημάδια ἐπάνω εἰς μίαν μαύρην πλάκα. Ἤρχισα νὰ ρεβοῦμαι. Ἔχω πάντοτε τὸ ὑμάτι ἐπάνω του. Προχθὲς ὅμως μοῦ ἔφυγε πρὶν ξημερώσῃ καὶ ἔμεινεν ἔξω ὅλην τὴν ἡμέραν. Εἶχα κόψει ἕνα χονδρὸ κλαδὶ διὰ νὰ τὸν δείρω εἰς τὴν ἐπιστροφήν του, ἀλλ' ἐφαίνετο τόσον δυστυχής, ὅπου τὸν ἐλυπήθην.

— Καλὰ ἔκαμες νὰ τὸν λυπηθῆς. Ἀλλὰ δὲν ἔχεις κἀμμίαν ὑποψίαν περὶ τῆς ἀφορμῆς τῆς ἀσθενείας του ἢ τοὐλάχιστον τῆς ἀλλαγῆς τῆς συμπεριφορᾶς του; Μήπως

[1] Ἴδε σελ. 125.

σᾶς συνέβη τίποτε δυσάρεστον, ἀφ' ὅτου δὲν σᾶς εἶδα ;

— Ὄχι, κύριε δὲν μᾶς συνέβη τίποτε δυσάρεστον ἀφ' ὅτου ἤλθετε, ἀλλ' ὀλίγην ὥραν πρὶν ἔλθετε.

— Καὶ πάλιν δὲν ἐννοῶ τί θέλεις νὰ εἰπῇς.

— Ἐννοῶ τὸν κάραβον. Αὐτὸς πταίει.

— Ποῖος, ὁ χρυσοκάραβος ;

— Μάλιστα, ὁ χρυσοκάραβος, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐδάγκασε τὸν ἀφέντην μου κάπου εἰς τὸ κεφάλι.

— Καὶ διατὶ πιστεύεις ὅτι ἐδάγκασεν τὸν ἀφέντην σου εἰς τὸ κεφάλι ; Τοῦτο εἶνε ἀδύνατον.

— Διατί ἀδύνατον, ἀφοῦ ὁ κάραβος ἔχει στόμα καὶ ὁ ἀφέντης μου κεφάλι ; Δὲν ἔτυχε ποτὲ νὰ ἴδω κάραβον τόσον ἄγριον. Τὸν εἶχε πιάσει πρῶτος ὁ ἀφέντης μου, ἀλλὰ τοῦ ἔφυγεν. Ὑποθέτω ὅτι τότε τὸν ἐδάγκασεν. Ἐγὼ ἐφοβούμην ν' ἀγγίξω αὐτὸ τὸ μαμοῦνι μὲ τὰ χέρια γυμνά. Ἐμαζεύσα λοιπὸν ἕνα κομμάτι χαρτὶ καὶ μὲ αὐτὸ τὸν ἔπιασα καὶ τὸν ἐτύλιξα μέσα.

— Ὑποθέτεις λοιπὸν ὅτι ἡ ἀρρώστια τοῦ ἀφέντη σου προέρχεται ἀπὸ τὸ δάγκαμα τοῦ καράβου ;

— Δὲν τὸ ὑποθέτω, τὸ ἠξεύρω θετικά. Διατί ἄλλο νὰ ὀνειρεύεται πάντοτε χρυσάφια καὶ θησαυροὺς παρὰ διότι τὸν ἐδάγκασεν ὁ χρυσὸς κάραβος ;

— Ἀλλὰ πῶς γνωρίζεις ὅτι ὀνειρεύεται θησαυρούς ;

— Τὸ ἠξεύρω διότι παραλαλεῖ ὅταν κοιμᾶται.

— Ἐνδέχεται νὰ ἔχῃς δίκαιον. Ἀλλὰ πῶς ἔτυχε νὰ ἔλθῃς σήμερον νὰ μ' ἐπισκεφθῇς ; Μήπως ἔχεις τίποτε νὰ μὲ εἰπῇς ἐκ μέρους τοῦ κυρίου σου.

— Ὄχι, ἀλλὰ νὰ σᾶς δώσω αὐτὸ τὸ γράμμα του.

Ἡ ἐπιστολὴ περιεῖχε τὰ ἑξῆς :

Ἀγαπητὲ φίλε,

Διατί ἔμεινες τόσον καιρὸν χωρὶς νὰ ἔλθῃς νὰ μὲ ἰδῇς ; Ἐλπίζω ὅτι δὲν ἐθύμωσες διότι ἔτυχε νὰ μὴ ἔχω διαθεσιν κατὰ τὴν τελευταίαν σου ἐπίσκεψιν. Τοῦτο θὰ ἦτο παιδαριῶδες. Ἔκτοτε μοῦ συνέβη κάτι τὸ ὁποῖον μὲ ἀνησυχεῖ. Ἐπιθυμῶ νὰ σὲ ὁμιλήσω. Δὲν ἠξεύρω ὅμως ἀκόμη ἂν θ' ἀποφασίσω νὰ σὲ τὸ εἴπω. Εἶνε μερικαὶ ἡμέραι ὅπου δὲν αἰσθάνομαι καλά. Ὁ Δίας κατήντησεν ἀνυπόφορος μὲ τὰς ἀνησυχίας καὶ τὰς περιποιήσεις του. Πρὸ τριῶν ἡμερῶν ὀλίγον ἔλειψε νὰ μὲ δείρῃ, διότι ἐδραπέτευσα καὶ ἐπέρασα τὴν ἡμέραν πλανώμενος εἰς τὰ ἀντικρὺ τῆς νήσου δάση. Ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἀνυπέρβλητον πρόσκομμα, σὲ παρακαλῶ νὰ ἔλθῃς ἀπόψε μαζὶ μὲ τὸν μαῦρόν μου. Πρόκειται περὶ ὑποθέσεως σπουδαιοτάτης.

Ὅλος σός

Γουλιέλμος Λεγράν.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη μὲ ἀνησύχησε διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ ὕφος αὐτῆς ἦτο ἐντελῶς διάφορον τοῦ συνήθους τοῦ Λεγράν. Τί τάχα ὠνειρεύετο, ὑπὸ ποίας κατείχετο νέας μονομανίας καὶ ποίαν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ σπουδαιοτάτην ὑπόθεσιν εἰς τὴν ἐρημόνησον Σουλιβάν ; Αἱ ὑποψίαι τοῦ μαύρου δὲν μοῦ ἐφαίνοντο ὅλως ἀβάσιμαι καὶ ἤρχισα νὰ φοβοῦμαι ὅτι ἡ ἐπίμονος καταδρομὴ τῆς τύχης ἐσύγχισε τὰς φρένας τοῦ δυστυχοῦς φίλου μου. Ὅπως δήποτε ἐθεώρησα καθῆκόν μου νὰ σπεύσω πρὸς αὐτόν.

Εἰς τὸ βάθος τοῦ ἀκατίου διὰ τοῦ ὁποίου ἐμέλλομεν νὰ μεταβῶμεν εἰς Σουλιβὰν παρετήρησα ἓν δρέπανον καὶ τρεῖς σκαπάνας καινουργεῖς.

— Τί εἶνε αὐτά ; ἠρώτησα τὸν Δία.

— Αὐτὰ εἶνε ἕνα δρεπάνι καὶ τρεῖς λίσγοι.

— Αὐτὸ τὸ βλέπω. Ἀλλὰ τί τὰ θέλεις;

— Ὁ ἀφέντης Μπίλιος μοῦ παράγγειλε νὰ τ' ἀγοράσω. Τὰ ἐπλήρωσα πολὺ ἀκριβά. Κρίμα τὰ τόσα χρήματα.

— Καὶ δὲν ἠξεύρεις τί τὰ θέλει ;

— Δὲν ἠξεύρω τίποτε καὶ πολὺ φοβοῦμαι ὅτι οὔτε ὁ ἀφέντης μου ἠξεύρει τί θέλει. Τὰ πταίει ὅλα ὁ κάραβος.

Ἀπελπισθεὶς ν' ἀκούσω ἄλλο τι λογικώτερον ἀπὸ τὸν μαῦρον, ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο παθὼν καραβοφοβίαν, ἐσιώπησα μέχρις οὗ ἐπεβιβάσθημεν τοῦ ἀκατίου καὶ ἀπεπλεύσαμεν εἰς τὴν νῆσον.

Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν καλύβην περὶ τὰς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα. Ὁ Λεγράν μᾶς ἐπερίμενεν μὲ ἀνυπομονησίαν καὶ ἔσφιξε τὴν χεῖρά μου σπασμωδικῶς. Ἡ ὠχρότης τοῦ προσώπου καὶ ἡ ἔκτακτος λάμψις τῶν ὀφθαλμῶν του ηὔξησαν τὴν ἀνησυχίαν μου. Ἀφοῦ ἐπληροφορήθην περὶ τῆς ὑγείας του, μὴ εὑρίσκων ἄλλο νὰ τοῦ εἴπω τὸν ἠρώτησα ἂν τοῦ ἐπέστρεψε τὸν κάραβον ὁ ὑπολογαγός.

— Ἔστειλα νὰ τὸν πάρω τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸ πρωΐ, ἀπήντησεν ἐρυθριῶν καὶ δὲν θὰ χωρισθῶ πλέον ἀπὸ αὐτόν. Ἠξεύρεις ὅτι ὁ Δίας εἶχε δίκαιον εἰς ὅσα μᾶς ἔλεγε περὶ αὐτοῦ ;

— Κατά τι εἶχε δίκαιον ; ἠρώτησα κατεχόμενος ὑπὸ ἀπαισίου προαισθήματος.

— Εἶχε δίκαιον νὰ πιστεύῃ ὅτι ἦτο χρυσός. Ὁ κάραβος οὗτος εἶναι προωρισμένος νὰ μὲ κάμῃ πάλιν πλούσιον. Ἀφοῦ ἡ τύχη ἠυδόκησε νὰ μοῦ τὸν χαρίσῃ, πρέπει νὰ τὸν μεταχειρισθῶ διὰ ν' ἀνεύρω τὸ χρυσίον τοῦ ὁποίου εἶναι ἔμβλημα. Δία, φέρε μου τὸν κάραβον.

— Τὸν κάραβον, ἀφέντη ; Δὲν θέλω νὰ ἔχω νὰ κάμω τίποτε μαζί του. Διατὶ δὲν τὸν πέρνετε ὁ ἴδιος ;

Ὁ Λεγράν ἐσηκώθη τότε μὲ πολλὴν σοβαρότητα καὶ ὑπῆγε νὰ λάβῃ τὸ ἐντομον ἀπὸ τὴν τράπεζαν ἐπὶ τῆς ὁποίας τὸ εἶχε καταθέσει ὑπὸ ὑέλινον κώδωνα. Ὁ κάραβος ἐκεῖνος ἦτο ἀληθῶς ἐξαίσιος μὲ τὰς τρεῖς μαύρας του κηλίδας καὶ τὰ κατάχρυσα πτερά του, καὶ τόσον βαρύς, ὥστε εὐεξήγητος ἦτο ἡ ἀπάτη τοῦ μαύρου πιστεύοντος αὐτὸν ὁλόχρυσον καὶ ὄχι χρυσωμένον. Τὸ νὰ συμμερίζεται ὅμως τὴν γνώμην ταύτην καὶ ὁ κ. Λεγράν, τοῦτο ἦτο αἴνιγμα τοῦ ὁποίου δὲν ἠδυνάμην νὰ εὕρω τὴν λύσιν.

— Ἔστειλα τὸν μαῦρον νὰ σὲ κράξῃ, ἐξηκολούθησε μετὰ τῆς αὐτῆς σοβαρότητος, διὰ νὰ σὲ ζητήσω τὰς συμβουλάς καὶ τὴν βοήθειάν σου πρὸς κατάκτησιν τοῦ θησαυροῦ, τὸν ὁποῖον μοῦ ἀνήγγειλεν ἡ Θεία Πρόνοια διὰ τοῦ καράβου . . .

— Ἀγαπητέ μου Λεγράν, ἀνεφώνησα μὴ θέλων ν' ἀκούσω περισσότερα, φοβοῦμαι ὅτι εἶσαι ἄρρωστος καὶ καλὰ θὰ ἔκαμνες νὰ φυλαχθῆς. Πήγαινε νὰ ἡσυχάσῃς. Θὰ μείνω ἐδῶ μερικὰς ἡμέρας μέχρις οὗ ἀναλάβῃς. Ἔχεις πυρετὸν καὶ . . .

— Ἐξέτασε τὸν σφυγμόν μου, μὲ εἶπε τείνων τὸν βραχίονα.

Παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ὁ σφυγμός του ἦτο κανονικώτατος.

— Ἀλλ' ἐνδέχεται, ἀπεκρίθην, νὰ ἦσαι ἄρρωστος χωρὶς νὰ ἔχῃς πυρετόν. Συγχώρησέ με ἀπόψε νὰ κάμω τὸν ἰατρὸν καὶ νὰ σὲ στείλω νὰ ἡσυχάσῃς. Αὔριον . .

— Σὲ βεβαιῶ καὶ πάλιν ὅτι εἶμαι ὑγιέστατος, ὅσον τουλάχιστον τὸ συγχωρεῖ ἡ ἠθική ἔλαψις ὑπὸ τῆς ὁποίας κατέχομαι. Ταύτην μόνον πρέπει νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ προύνω.

— Καὶ τί πρέπει νὰ κάμω ;

— Πολὺ εὔκολον πρᾶγμα. Θὰ ἐξέλθω μετ' ὀλίγον μαζὶ μὲ τὸν Δία εἰς ἐκδρομὴν εἰς τοὺς ἀντικρὺ τῆς νήσου λόφους καὶ ἔχω ἀνάγκην τῆς βοηθείας ἀνθρώπου τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης μου. Ἄλλον παρὰ σὲ δὲν γνωρίζω. Εἴτε ἐπιτύχῃ εἴτε ἀποτύχῃ ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδρομῆς ταύτης εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἡσυχάσω.

— Εἶμαι πρόθυμος νὰ κάμω πρὸς χάριν σου ὅ,τι θέλεις. Ἀλλ' εἰπέ με, μήπως ἡ ἐκδρομὴ αὕτη ἔχει σχέσιν μὲ αὐτὸν τὸ καταραμένον χρυσοκάραβον ;

— Βεβαίως.

— Τότε μὲ κακοφαίνεται, ἀλλὰ δὲν θεωρῶ πρέπον νὰ λάβω μέρος εἰς τοιαύτην ἀνόητον ἐπιχείρησιν.

— Τοῦτο μὲ λυπεῖ, διότι θ' ἀναγκασθῶ νὰ ὑπάγω μόνος μαζὶ μὲ τὸν μαῦρον.

— Μόνοι σας ! Ἀλλ' εἶσαι, φίλε μου, τρελλός. Καὶ πόσον θὰ διαρκέσῃ ἡ ἀπουσία σας ;

— Πιθανῶς ὅλην τὴν νύκτα. Θ' ἀναχωρήσωμεν ἀμέσως καὶ θὰ εἴμεθα ἐδῶ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου.

— Δύνασαι τοὐλάχιστον νὰ μὲ δώσῃς τὸν λόγον τῆς τιμῆς σου ὅτι, ἀφοῦ τελειώσῃ ὅπως δήποτε αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις τοῦ καράβου, θὰ ἐπιστρέψῃς ἔπειτα ἐδῶ καὶ θὰ κάμῃς ὅτι σὲ εἴπω ὡς νὰ ἦμην ἰατρός ;

— Σὲ τὸ ὑπόσχομαι. Ἀλλ' ἂς ἀναχωρήσωμεν, διότι δὲν μᾶς περισσεύει καιρός.

Ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον ἔστερξα νὰ συνοδεύσω τὸν φίλον μου μετὰ τινος βαρυθυμίας. Πλὴν τοῦ μαύρου παρελάβομεν καὶ τὸν μεγάλον σκῦλον. Ὁ Δίας ἠκολούθει φορτωμένος τὸ δρέπανον καὶ τοὺς λίσγους καὶ ψιθυρίζων ἐκ διαλειμμάτων : « Ἀνάθεμα τὸν κάραβον ! », ἔπειτα ἠρχόμην ἐγὼ φέρων δύο κλεπτοφάναρα καὶ προηγεῖτο ὁ Λεγράν, ὅστις οὐδὲν ἄλλο ἔφερε παρὰ τὸν κάραβον δεμένον εἰς τὴν ἄκραν κορδονίου, διαγράφων δι' αὐτοῦ μαγικοὺς κύκλους εἰς τὸν ἀέρα. Δύσκολον ἦτο πλέον ν' ἀμφιβάλλω περὶ τῆς φρενοβλαβείας του. Τὸν

ἐλυπούμην ἐξ ὅλης καρδίας, ἀλλὰ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην οὐδὲν ἄλλο ἠδυνάμην νὰ πράξω ὑπὲρ αὐτοῦ παρὰ νὰ τὸν ἐπιτηρῶ. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις μου περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐκδρομῆς οὐδὲν ἄλλο ἠδύνατο ν' ἀπαντήσῃ παρὰ μόνον : « Μετ' ὀλίγον θὰ ἰδῇς » ἢ « Ἔχε ὀλίγην ὑπομονήν ».

Ὑπερβάντες τὸ στενὸν διὰ τοῦ ἀκατίου ἠρχίσαμεν ν' ἀναρριχώμεθα ἐπιπόνως τοὺς λόφους τῆς ἀπέναντι ὄχθης, διευθυνόμενοι βορειοδυτικῶς διὰ δυσβάτων ἀτραπῶν ἐν μέσῳ φοβερᾶς ἐρημίας. Μετὰ δύωρον περίπου πορείαν ἐφθάσαμεν εἰς τόπον ἔτι μᾶλλον ἀπαίσιον. Οὗτος ἦτο μικρὸν ὀροπέδιον ἐπὶ τῆς κορυφῆς δασώδους καὶ ἀποτόμου βουνοῦ, ἐσπαρμένου δι' ὀγκολίθων, τῶν ὁποίων οἱ πλεῖστοι θὰ κατεκυλίοντο εἰς τὴν κοιλάδα, ἂν δὲν συνεκράτουν αὐτοὺς τὰ δένδρα. Ὁ τόπος ὅπου εὑρισκόμεθα ἦτο τόσον ἀκανθώδης, ὥστε ἀδύνατον θὰ ἦτο νὰ προχωρήσωμεν ἂν δὲν ἔσπευδεν ὁ Δίας κατὰ διαταγὴν τοῦ κυρίου του νὰ μᾶς ἀνοίξῃ δρόμον διὰ τοῦ δρεπάνου μέχρι γιγαντιαίου τινὸς λειριοδένδρου, τὸ ὁποῖον ὑψώνετο ἐν μέσῳ δεκάδος δρυῶν εἰς τὸ κέντρον τοῦ ὀροπεδίου. Τὸ δένδρον ἐκεῖνο ὑπερεῖχε κατὰ τὸ ὕψος, τὴν ἔκτασιν τῶν κλάδων καὶ τὴν πυκνότητα τοῦ φυλλώματος πάντα ὅσα ἔτυχε νὰ ἴδω. Ὅταν ἐφθάσαμεν παρὰ τὴν ῥίζαν του, ὁ Λεγράν ἠρώτησε τὸν Δία ἂν ἦτο ἱκανὸς ν' ἀναρριχηθῇ εἰς αὐτό. Ὁ δυστυχὴς μαῦρος ἔρανη ἐπί τινας στιγμὰς ἀπορῶν, ἔπειτα ἔκαμε τὸν γῦρον τοῦ δένδρου καὶ μετὰ τὴν ἐξέτασιν ταύτην ἀπήντησε μετά τινος αὐτοαρεσκείας.

— Μάλιστα, ἀφέντη, ὁ Δίας δὲν γνωρίζει δένδρον ὅπου δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀναβῇ.

— Τότε σπεῦσε ν' ἀναβῇς, διότι μετ' ὀλίγον θὰ νυκτώσῃ καὶ δὲν θὰ βλέπομεν τί κάμνομεν.

— Ἕως ποῦ πρέπει ν' ἀναβῶ ;

[Ἕπεται συνέχεια]

ΛΕΟΝΤΟΣ ΑΝΑΤΡΟΦΗ

(Μῦθος Κριλώφ).

Ὁ βασιλέας τῶν δασῶν, τὸ φοβερὸ λιοντάρι
ἔκαμε γυιὸ διάδοχο, μὲ τοῦ Θεοῦ τὴ χάρι.
Ἀλλαζί' ἡ φύσις τῶν θεριῶν ἀπὸ τὸ φυσικό μας
αὐτὸ εἶνε γνωστό· παιδὶ χρονιάρικο δικό μας
ἀκόμη κι' ἀπὸ βασιλὴ ἂν εἶνε γεννημένο,
εἶνε μικρό, ἀνόητο καὶ κακομοιριασμένο·
ἐνῷ χρονιάρικο λιοντάρι
μπορεῖ νὰ δώσῃ καὶ νὰ πάρῃ.
Ὁ λέοντας λοιπὸν πατήρ, ἐπανῶ εἰς τὸ χρόνο,
ἐσκέφθη σοβαρὰ τὸ γυιὸ τυφλὸ νὰ μὴν ἀφήσῃ
καὶ νὰ τὸν καταστήσῃ
καλὸν διὰ τὸ θρόνο·
νὰ εἰμπορῇ νὰ διοικῇ τὸ Κράτος μιὰν ἡμέρα
καὶ νὰ μὴ βρίζουν γιὰ τὸ γυιὸ τὸν ἴδιο τὸν πατέρα.
Ποιὸν νὰ μισθώσῃ τὸ λοιπόν, ποιὸ δάσκαλο νὰ πάρῃ
νὰ καταστήσῃ βασιλιᾶ τοῦ θρόνου τὸ βλαστάρι ;
Τὴν ἀλωποῦ ; εἶνε μὲ νοῦν αὐτή, ἡ δολερή,
μὰ εἶνε ψεῦτρα φοβερή·
μὲ ψεύτη δὲ κάθε δουλειὰ εἶνε τυραννική :
Δὲν εἶνε, ὄχι, ἐπιστήμ' αὐτὸ βασιλική,
Ὁ λέων εἶπε. Νὰ κληθῇ ὁ τυφλοποντικός ;
Αὐτὸς εἶνε ὑπέρμετρα, ὡς λέγουν, τακτικός·
οὔτ' ἕνα βῆμα θὰ τὸν δῇς ποτὲ νὰ προχωρήσῃ
χωρὶς νὰ ψηλαφήσῃ·
κάθε σπυρὶ ποῦ γιὰ τροφὴ δική του ἑτοιμάζει,
τὸ καθαρίζει μόνος του, αὐτὸς τὸ καταβάζει·
εἰς ἕνα λόγο, διαλαλοῦν ἀκόμη καὶ τὸ ἄλλο
πῶς στὰ μικρὰ τὰ πράματα εἶνε θεριὸ μεγάλο.
κακὸ πῶς ἀπ' τὴ μύτη του μακρύτερα δὲ βλέπει·
ἀλήθεια, ἔχει μέθοδον καὶ τάξιν ὅπως πρέπει
πλὴν ὠφελεῖτ' αὐτὸς ἀπὸ τὰ δῶρα,
ἐνῶ καθένας ξέρει
ὅτι δὲ μοιάζει μὲ φωλιὰ τοῦ λιονταριοῦ ἡ χώρα.
Ἴσως γιὰ δάσκαλο αὐτὸν τὸν πάνθηρα νὰ φέρῃ ;
Ὁ πάνθηρ εἶνε τολμηρὸς
καὶ ἰσχυρός·
ἐκτὸς αὐτοῦ, εἶνε δεινὸς εἰς τὴν πολεμικήν,
δὲν εἶνε ὅμως ἐντριβῆς εἰς τὴν πολιτικήν·
τοῦ δίκηου τοῦ πολιτικοῦ καμμιὰ δὲν ἔχει γνῶσι·
ποῖα λοιπὸν μαθήματα στὸν βασιλιὰ θὰ δώσῃ ;
Πρέπει νὰ εἶν' ὁ βασιλεὺς συγχρόνως καὶ κριτὴς
καὶ ὁπουργὸς καὶ μαχητής·
ὁ πάνθηρ ὅμως μοναχὰ εἰξεύρει νὰ ξεσχίζῃ·
γιὰ δάσκαλος βασιλικὸς καθόλου δὲν ἀξίζει.
Μαζῆ μὲ ὅλα τὰ θεριὰ λοιπὸν εἰς τὴν ἀράδα
καὶ ὁ ἐλέφαντας, ὁποῦ στὰ δάση θεωρήθη
καὶ ἦταν σεβαστός, καθὼς ὁ Πλάτων στὴν Ἑλλάδα
ἀπὸ τὸν λέοντα κι' αὐτὸς ἀνάξιος ἐκρίθη.
Κατ' εὐτυχίαν τώρα, ναὶ ἢ ὄχι, (δὲ θ' ἀργήσῃ
ἡ ἱστορία εἰς αὐτὸ νὰ μᾶς φωτίσῃ·
ὑπομονὴς ἀνάγκη μόνο)·
ἀμέσως ὁποῦ ἤκουσε τοῦ βασιλιᾶ τὸν πόνο
ὁ ὑψιπέτης ἀετός,
ἐπίσης βασιλιὰς κι' αὐτός,
τῶν πτεροτῶν ὁ βασιλιάς, φίλος τοῦ λιονταριοῦ πιέσκέφθη στὴν περίστασι τὸν φίλο νὰ δουλέψῃ [στὸς
τὸν σκύμνο ἐπροσφέρθηκε ὁ ἴδιος ν' ἀναθρέψῃ.
Ὁ λέων ἐλαφρώθηκε ἀπὸ μεγάλο βάρος.
Κι' ἀλήθεια· τί καλλίτερο παρὰ αὐτὸς ὁ τσάρος
εἰς τὸ παιδὶ τοῦ βασιλιὰ διδάσκαλος νὰ γείνῃ ;
Ἰδοὺ λοιπὸν ἑτοίμασαν τὸ νέο λεοντάρι
καὶ στὴ στιγμὴ ἐκείνη
στὸν ἀετὸ τὸ ἔστειλαν μαθήματα νὰ πάρῃ
πῶς βασιλεύουν. Χρόνια δυὸ περνοῦν ὅσους ρωτοῦνε
στὸ μεταξύ, χίλια καλὰ γιὰ τὸ παιδὶ ἀκοῦνε·
διασαλπίζουν τὰ πουλιὰ τὰ θαύματα ποῦ κάνει.
Ἡ διορία τέλος φθάνει
ὁποῦ ὁ λέων-βασιλιὰς γιὰ τὸ παιδί του στέλλει,
πλησίον του τὸ θέλει.
Ἔφθασ' ὁ γυιός· ὁ βασιλιὰς κόσμον πολὺν συνάζει,
μικροὺς μεγάλους κράζει,
τὸν ἀκριβὸ καταφιλεῖ
σφιχτὰ τὸν ἀγκαλιάζει
καὶ τέτοια λόγια τοῦ μιλεῖ :
« Ἀγαπητέ, διάδοχος μοῦ εἶσαι, τὸ γνωρίζεις·
ἐγὼ θὰ λείψω γρήγορα, ἐσὺ νὰ ζῇς ἀρχίζεις·
λοιπὸν τὸ θρόνο μὲ χαρὰν θενὰ σοῦ παραδώσω.
Τώρα εἰς ὅλους ἐμπροστὰ φανέρωσε ὡς τόσο
τί ἔμαθες, τί ξέρεις
καὶ τὴν εὐδαιμονία πῶς εἰς τὸ λαὸ θὰ φέρῃς ; »
Εἰς ταῦτα ἀποκρίθηκε ὁ γυιός· — « Ἐγὼ πατέρα
γνωρίζ' ὅσα ποτὲ κανεὶς δὲν ἔμαθ' ἐδῶ πέρα·
ἀπὸ τ' ὀρτίκι ὡς τὸν αὐτό,
ποῦ ζῇ ἐκεῖνος, ποῦ αὐτό,
τί τρώγει, τί αὐγὰ γεννᾶ ἀπὸ αὐτὰ καθένα
καθὼς καὶ τί χρειάζεται, εἶνε γνωστὸ σ' ἐμένα !
Ἀπ' τὸ σχολειὸ ἐνδεικτικὸ ἰδοὺ παρουσιάζω·
δὲν λὲν ἀδίκως τὰ πουλιὰ ὅτι καὶ τ' ἄστρ' ἁρπάζω·
Ὅταν λοιπὸν τὸ κράτος μοῦ τὸ ἐμπιστευθῇς,
ἐγὼ εἰς τὰ θηρία θὰ δείξω παρευθὺς
φωλιαῖς νὰ κάνουν ».
Στὰ λόγι' αὐτὰ ὁ βασιλιὰς καὶ ὅλα τὰ θηρία
τὸν νοῦν των χάνουν·
τῆς κεφαλαῖς χαμήλωσαν, βρεθῆκαν σ' ἀπορία
κι' ὁ γέρω λέοντας ἀργὰ ἐννόησε λιγάκι
πῶς ἐκοπάνιζε νερὸ τὸ δόλιο λιονταράκι,
ὅτι ὁρᾶ δὲν ὁμιλεῖ,
ὅτι νὰ μάθῃ τὰ πουλιὰ πῶς ζοῦν δὲν ὠφελεῖ
αὐτόν, ποῦ ἡ φύσις ὥρισε νὰ κυβερνᾷ θηρία
καὶ ὅτι γιὰ τοὺς βασιλεῖς εἶνε φροντὶς κυρία
καὶ ἐπιστήμη ἀληθῶς ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων,
τοῦ ἔθνους των ἐπακριβῶς τὴν φύσιν νὰ γνωρίζουν
καὶ μόνο νὰ φροντίζουν
διὰ τῆς χώρας τὸ συμφέρον.

Π. Α. ΑΞΙΩΤΗΣ

ΜΙΚΡΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΒΙΒΛΙΑ . . . ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΑ

Εἶνε γεγονὸς τελείως ἀποδεδειγμένον, ὅτι τὰ κολλητικὰ νοσήματα δύνανται νὰ μεταδοθῶσι διὰ μέσου βιβλίων, ἅτινα διῆλθον διὰ τῶν χειρῶν ἀρρώστων ἢ ἀναρρωνυόντων ἢ ὁπωσδήποτε ἐδέχθησαν νοσογόνα μικρόβια ἐν δωματίοις, ἐν οἷς ἐνοσηλεύθησαν ἀσθενεῖς. Ὅλαι αἱ ἐκρηκτικαὶ νόσοι, ἡ σκαρλατίνα, ἡ ἰλαρά, ἡ εὐλογία, μεταξὺ ἄλλων ἢ διφθερίτις, εἶνε ἀσφαλῶς μεταδόσιμοι διὰ τοῦ μέσου τούτου. Ὅθεν πολὺ ἀσχολοῦνται σήμερον ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἰδίως ἐν Ἀγγλίᾳ ν' ἀποξηράνωσι τὴν πηγὴν ταύτην τῆς κολλητικότητος. Ἐν Ἐδιμβούργῳ ὠργανώθη ἤδη ὑπηρεσία, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν οἱ διευθυνταὶ τῶν δημοσίων βιβλιοθηκῶν λαμβάνουσι καθ' ἑκάστην κατάλογον τῶν ἀρρώστων, μέτρα δὲ λαμβάνονται πρὸς ἐξακρίβωσιν ἂν ἐδανείσθησαν βιβλία εἰς τὰς ἐν τῷ καταλόγῳ σημειουμένας οἰκίας. Τούτου δὲ θετικῶς δι' ἀστυ-

νομικῆς ἀνακρίσεως βεβαιουμένου, ὑπάλληλοι τῆς δημοσίας ὑγείας κατάσχουσι τὰ βιβλία, ἅτινα, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἢ ἀπολυμαίνονται ἢ καταστρέφονται, π. χ. βιβλίον τὸ ὁποῖον διῆλθε διὰ τῶν χειρῶν εὐλογιῶντος παραδίδεται ἀνοικτιρμόνως εἰς τὸ πῦρ. Ὅμοια μέτρα ἐλήφθησαν καὶ ἐν Βράδφορ, μελετᾶται δὲ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ μέτρου καὶ ἐν Λονδίνῳ, ἔνθα ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ πολλὰς παρουσιάζει περιπλοκάς. Καὶ ἐν Γαλλίᾳ δοκιμάζουσιν ἀντισηπτικὰς σκευασίας διὰ τὴν ἀπολύμανσιν τῶν δημοσίων βιβλιοθηκῶν. Παρ' ἡμῖν αἱ δύο ὑπάρχουσαι δημόσιαι βιβλιοθῆκαι δὲν δίδουσι βιβλία κατ' οἶκον, τὸ μόνον δὲ Βιβλιοδανειστήριον γαλλικῶν μυθιστορημάτων προστατεύεται ὑπὸ τῆς ἀναμφισβητήτου εὐσυνειδησίας τῆς ἐκλεκτῆς πελατείας του. Ἐν τούτοις δὲν εἴμεθα ἀπηλλαγμένοι τοῦ κινδύνου τῆς διὰ τῶν βιβλίων μεταδόσεως νοσημάτων, διότι, ὡς ἐδόθησαν πολλάκις ἀφορμαὶ εἰς τὸν γράφοντα νὰ παρατηρήσῃ, πολλοὶ παρ' ἡμῖν, καὶ οὐχὶ πάντοτε οἱ ἄποροι, ὅπερ καθιστᾷ τὸ φαινόμενον μᾶλλον δυσάρεστον, οὐ μόνον δὲν ἀποφεύγουσι τὰ μεταχειρισμένα βιβλία, ὧν τὰς σελίδας ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐμόλυνεν ἴσως ἡ φυματιώδης ἀποπνοὴ φθισικοῦ προκατόχου, ἀλλὰ καὶ περισσὴν προτίμησιν δεικνύουσιν εἰς ταῦτα, χάριν ἐλαχίστου χρηματικοῦ κέρδους, ὅπερ εὑρίσκουσι μεταξὺ τῆς τιμῆς ἑνὸς νέου καὶ ἑνὸς παλαιοῦ βιβλίου μετὰ τοῦ ὁποίου πολλάκις συναγοράζουσιν ὀλέθρια διὰ τὴν ὑγείαν των ἢ τῶν τέκνων των σπέρματα. Ἄλλοι πάλιν, ἵνα μὴ δώσωσιν ὀλίγα χρήματα ν' ἀποκτήσωσι βιβλίον τι, δανείζονται τοιοῦτον, τὸ ὁποῖον πρὶν φθάσῃ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ τελευταίου κατόχου, πιθανῶς νὰ διῆλθε τῶν χειρῶν πάσχοντος κολλητικόν τι νόσημα. Ἡ « *Εἰκονογραφημένη Ἑστία* » συνιστᾷ τοῖς ἀναγνώσταις αὐτοῖς ν' ἀποφεύγωσιν ὅσον τὸ δυνατὸν τὰ μεταχειρισμένα βιβλία, ἐν ἀνάγκῃ δὲ νὰ μὴ ποιῶνται χρῆσιν αὐτῶν χωρὶς νὰ τ' ἀπολυμάνωσι.

Π.

Φιλολογικά, Καλλιτεχνικά, Ἐπιστημονικά, Εἰδήσεις.

Τὴν π. Πέμπτην ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἑταιρείᾳ ἔκαμε τὴν προαγγελθεῖσαν περὶ τοῦ Παρθενῶνος διάλεξιν ὁ διαπρεπὴς γάλλος ἀρχιτέκτων καὶ καθηγητὴς τῆς Σχολῆς τῶν Καλῶν Τεχνῶν κ. Μάγν. Μεταξὺ τοῦ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου διεκρίνοντο ὁ πρωθυπουργὸς κ. Νικόλαος Δελιγιάννης, μέλη τινὰ τοῦ διπλωματικοῦ σώματος καὶ οἱ διευθυνταὶ τῶν παρ' ἡμῖν ξένων ἀρχαιολογικῶν Σχολῶν. Μετὰ τὴν προσφώνησιν τοῦ προέδρου κ. Τζιδανοπούλου καὶ τοῦ κ Καββαδία (γαλλιστὶ) ἔλαβε τὸν λόγον ὁ κ. Μαγν καὶ ὡμίλησεν εὐφραδέστατα περὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ Παρθενῶνος καὶ περὶ τῆς στερεώσεως αὐτοῦ καὶ ἐπισκευῆς, ὑποδείξας μέτρα ἀνάλογα πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Ἰωσὴφ Δοῦρμ προταθέντα. Τελευταῖον ὁ γάλλος ἀρχιτέκτων ηὐχήθη νὰ θεωρηθῶσι μὲν ἀρκοῦντα ὅσα μέχρι τοῦδε ἐλέχθησαν περὶ τοῦ Παρθενῶνος, νὰ ἐφαρμοσθῶσι δὲ ὅσον τάχιστα τὰ συμφώνως ὑπὸ πάντων προτεινόμενα.

Ἐγένετο ἐν Παρισίοις κατὰ τὰ εἰθισμένα ἡ ἐτησία συνέλευσις τῶν ἑταίρων τοῦ Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν Ἑλληνικῶν σπουδῶν. Ἐν ἀρχῇ ὡμίλησεν ὁ πρόεδρος κ. Σλουμβεργέρ, μεθ' ὃν ὁ γραμματεὺς τοῦ Συλλόγου ἀνέγνωσε τὴν ἔκθεσιν περὶ τῶν βραβευθέντων συγγραμμάτων. Τὰ βραβεῖα ἀπενεμήθησαν φέτος ὡς ἑξῆς: Βραβεῖον Ζωγράφου: Εἰς τὸν κ. Μπαγῦ, διὰ τὸ « Ἑλληνογαλλικὸν Λεξικόν» του. Βραβεῖον Ζανδέ: Εἰς τὸν κ. Βίκτωρα Βεράρ, ἀρχαῖον μέλος τῆς ἐν Ἀθήναις γαλλικῆς Σχολῆς, διὰ τὸ σύγγραμμά του τὸ ἐπιγραφόμενον: «Περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν ἀρκαδικῶν θρησκευμάτων». Τιμητικὴ μνεία: Εἰς τὸν κ. Δ. Σεμιτέλον, καθηγητὴν τοῦ ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου, διὰ τὴν « Ἑλληνικὴν Μετρικὴν» του.—Μετὰ τοῦτο ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις τῆς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ διαγωνισμοῦ τῆς ἑλληνικῆς τυπογραφίας, καθ' ἣν ἀνεγνωρίσθη ἡ ὑπεροχὴ τῶν παρισινῶν τυπογράφων ἀπὸ τοὺς συναδέλφους αὐτῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις. Κατόπι κατηρτίσθη τὸ προεδρεῖον. Καὶ πρόεδρος μὲν τοῦ Συλλόγου κατὰ τὸ ἔτος 1895 ἐγένετο κατὰ τὸν κανονισμὸν ὁ τέως πρῶτος ἀντιπρόεδρος κ. Δημήτριος Βικέλας· ἀντιπρόεδροι δὲ οἱ κ. κ. Μιχαὴλ Βρεάλ, μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου, καὶ Δεσὰρμ καθηγητὴς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς.

Εἰς τὴν τελευταίαν συναυλίαν τοῦ « Ὁμίλου τῶν Φιλομούσων» ἔμελψεν ἡ Κυρία Δαρλαί, ἡ ἔξοχος γαλλὶς ἀοιδός.

Κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς π. Κυριακῆς ἐξελέγησαν βουλευταὶ Ἀττικῆς κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας, οἱ ἑξῆς: Ν. Λεβίδης, Α. Μουτσόπουλος, Δ. Σκυλίτσης Ὁμηρίδης, Κ. Κολιάτσος, Ν. Καλλιφρονᾶς, Α. Σοῦτσος, Α. Σκουζές, Δ Ράλλης, Α. Ψύλλας, Κ. Ἀγγελόπουλος, Γ. Κοζάκης Τυπάλδος. Πρῶτος ἐπιλαχὼν ὁ Ναύαρχος Κανάρης.

Καθ' ὅλον τὸ Κράτος ὑπερίσχυσαν οἱ δηλιγιαννικοὶ βουλευταί. Ὁ κ. Θ. Δηλιγιάννης θὰ ἔχῃ εἰς τὴν νέαν Βουλὴν ἄνω τῶν 140 ψήφων. Ὀπαδοὶ τοῦ κ. Τρικούπη ἐξελέγησαν περὶ τοὺς 20, οἱ λοιποὶ δὲ εἶνε Ραλλικοί, Καραπανικοὶ καὶ Ἀνεξάρτητοι.

Ἐν Μεσολογγίῳ ἀπέτυχεν ὁ κ. Χ. Τρικούπης, ὑστερήσας κατὰ 4 ψήφους τοῦ κ. Γουλιμῆ. Ὁ ἀποκλεισμὸς ἐκ τοῦ Κοινοβουλίου ἀνδρός, οἷος ὁ τέως πρωθυπουργός, ἐπροξένησε λυπηρὰν αἴσθησιν εἰς πάντας, ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν φρονημάτων.

Ἀπεβίωσεν ὁ ἰατρὸς τῶν βασιλοπαίδων Γ. Παπαζήσης, ἀντ' αὐτοῦ δὲ προσελήφθη ὁ κ. Κωνστ. Σάββας, μέχρι τοῦδε ἰατρὸς τοῦ Διαδόχου.

Διετρίψεν ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας ἐν Ἀθήναις, ὁ νεαρὸς πρίγκηψ τοῦ Σιὰμ Ρούνδηρ Σίνχα, ἐλθὼν ἐξ Ἀγγλίας, ὅπου σπουδάζει, πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἑλληνικῶν ἀρχαιοτήτων.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ Β'

(Ἴδε προηγούμενον φύλλον).

16.—Πόθεν καὶ τί σημαίνει ἡ γαλλικὴ φράσις *revenons à nos moutons*, ἡ τόσῳ κοινὴ καὶ παρ' ἡμῖν;

17.—Ἐκ τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων τῶν ζητουμένων λέξεων νὰ σχηματισθῇ τὸ ὄνομα ἕλληνος ποιητοῦ, ἐκ δὲ τῶν τεταρτων γραμμάτων τὸ ἐπώνυμόν του:

1) Θεὸς Ποτάμιος. 2) Χωρίον παρὰ τὰς Ἀθήνας. 3) Νῆσος ἑλληνική. 4) Βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας. 5) Οὐσιαστικὸν περιληπτικόν. 6) Φυτὸν κισσοειδές. 7) Σῶμα διαφανές. 8) Πόλις Περσική.

18.—Ὅταν εἴμεθα ὑπὸ τοὺς πόδας, περιπατοῦμεν μὲ τὴν κεφαλήν.

19. — Στραβομπίρμπιλος πατέρας
Μὲ γλυκὸ παιδὶ
Καὶ τρελὸ τἀγγόνι.

20.—Τὸ ὄνομα ἀρχαίου στρατηγοῦ καὶ πολιτικοῦ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓν κύριον ὄνομα, ἀπὸ ἓν ἄρθρον καὶ ἀπὸ ἓν οὐσιαστικόν.

(Ἕπεται συνέχεια)

Παρακαλοῦνται οἱ ἀπανταχοῦ ἀνταποκριταὶ τῆς «Εἰκονογραφημένης Ἑστίας» νὰ μᾶς ἀποστείλουν τὸν λ/μὸν τῶν πωληθέντων φυλλαδίων τοῦ περιοδικοῦ κατὰ τοὺς μῆνας Ἰανουάριον, Φεβρουάριον καὶ Μάρτιον, διότι οἱ λ/μοὶ θὰ κανονίζωνται κατὰ τριμηνίαν.

Ἄψυχον, Πειραιᾶ. Ἀνωμαλία μέτρου καὶ γλώσσης. Ἡ ψυχὴ τοῦ ποιήματος εὐγενεστάτη.—κ. Γ. Ι. Κ. Κωνσταντινούπολιν. Ἔχετε ἐπιστολήν μας.—κ. Α. Δ. Ζ. Βῶλον. Τὸ ἀνέκδοτόν σας εἶνε γνωστότατον, ὡς πολλάκις δημοσιευθέν.—κ. Μ. Θ. Μεσολόγγιον. Τὸ διήγημά σας φανερόνει ἄνθρωπον ἔχοντα ὁπωσδήποτε τὸ δῶρον τοῦ γράφειν. Ἡ δημοσίευσίς του ὅμως εἶνε περιττή, ἀφ' οὗ καὶ τὸ θέμα εἶνε κοινὸν καὶ ἡ ἔκφρασις στερεῖται πρωτοτυπίας.—κ. Καλ. Κέρκυραν. Λίαν προσεχῶς θὰ σᾶς στείλωμεν τὰ δοκίμια. Ἀναμένομεν τὸ χειρόγραφον τοῦ κ. Κ. — κ. Κ. Ν. Κ. Ζάκυνθον. Φοιτητὴς τῆς φιλολογίας καὶ νὰ γράφετε διηγήματα καὶ μάλιστα εἰς γλῶσσαν τόσον ἁπλῆν! Εἶσθε ἄξιος θερμῶν συγχαρητηρίων. Δυστυχῶς τὸ διήγημά σας δὲν παρουσιάζει πρωτότυπον τοὐλάχιστον διατύπωσιν θέματος, τόσον τετριμμένου. Ἂν ἐξακολουθήσετε, θὰ ἐπιτύχετε. — Ἐλπίδα, Ἐνταῦθα. Εἶσθε ἡ ἰδία, μὲ ἄλλο ψευδώνυμον. Ὡραῖον τὸ ποίημά σας, ἀλλ' ὄχι ὅπως τὸ πρῶτον. Κατ' ἀρχὴν δὲν δημοσιεύομεν ἔργα ἀνωνύμως ἢ ψευδωνύμως, ἂν ἡμεῖς τοὐλάχιστον δὲν γνωρίζωμεν τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως. Μήπως μᾶς ἐστείλατε ἄλλοτε ἓν ποίημα «Εἰς τὸ λεύκωμα τῆς ἀδελφῆς μου»; Ἐκεῖνο ἦτο ἐνυπόγραφον. — Μαθητὴν Γυμνασίου, Ζάκυνθον. Αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν καλαισθησίαν ἑκάστου. Δύο-τρεῖς ἀμιλλῶνται περὶ τῶν πρωτείων. Ἴσως ὁ κάλλιστος εἶνε ὁ Στέφανος Μαρτζώκης, ὁ ὁποῖος ἐκτιμᾶται πολὺ καὶ ἐν Ἀθήναις. — κ. κ. Κ. Δ. καὶ Β. Π. Ἀγυιάν. Ἡ διαφορὰ δὲν εἶνε καὶ πολὺ μεγάλη. Εὑρέθησαν σκελετοὶ γιγάντων ἀλλ' εὑρέθησαν καὶ σκελετοὶ νάνων. Ὁ μέσος ὅρος τοῦ τότε καὶ τοῦ σημερινοῦ ἀναστήματος εἶνε σχεδὸν ὁ αὐτός. Μολοντοῦτο ἀνθρωπολόγοι τινὲς φρονοῦσιν ὅτι τὸ ἀνθρώπινον ὕψος βαίνει ἐλαττούμενον. — κ. Ι. Γ. Ξ. Βῶλον. Ὅλα ἐλήφθησαν. — Ὀδδῆν, Ἐνταῦθα. Σᾶς ἀπαντῶμεν ὅ,τι καὶ εἰς τὴν Ἐλπίδα ἀνωτέρω. Πρέπει νὰ σᾶς γνωρίσωμεν. — Κώνσταν, Ἀλεξάνδρειαν. Εἶνε τὰ καλλίτερα καὶ ἀπὸ ὅσα μᾶς ἔστειλαν ἕως τώρα. Περιμένομεν καὶ ἄλλα.

Η ΦΙΛΟΚΑΛΟΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗ

ΕΙΝΕ ΤΟ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ

Τὸ καλλίτερον ποτόν, ἀνώτερον καὶ τῆς Βενεδικτίνης ἀκόμη, εἶνε ἡ

FEUILLANTINE

τὴν ὁποίαν εὑρίσκετε εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κ. **Γεωργίου Ι. Κορνάρου**, ὁδὸς Αἰόλου παρὰ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ
Κ. ΜΑΪΣΝΕΡ ΚΑΙ Ν. ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1895—825.